ORAS

Kiek lietaus, vėjuota, temperatūra žemiau 60°. Saulė teka 6:02, leidžiasi 5:12.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XLI — Kaina 5c — Chicago 8, Ill. Penktadienis, Spalio - October 15 d., 1954 m. — Price 5c — 243

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO

Midwest Inter. Library Center 5721 Cottage Grove Ave Gr.

PER PRANCUZUS ISGAUTOS IR JV PASLAPTYS

AMERIKA GAMINA BOMBONEŠIUS SKRENDANČIUS 1,000 MYLIŲ P. V.

Naujai statomi naikintojai perpus lengvesni

WASHINGTONAS, D. C. — Aviacijos sekretorius Talbott pranešė, kad vyriausybė davė fabrikams pirmuosius užsakymus gaminti Convair B-58 tipo bombonešius, galinčius skristi net 1,000 mylių per valandą.

Nuo liepos 1 d. aviacijos departamentas užsakė naujųjų lėktuvų už $1.2 bil. Sekretorius tačiau tuo nepatenkintas. Ginklų, ypač lėktuvų gamyba turinti būti dar paspartinta. Gal būt, kaip tik tais sumetimais aviacijos sekretorius pranešė, jog sovietai jau turi transkontinentinių atominių bombnešių, skrendančių apie 650 m. p. v.

Naikintojų statyba

Naujo tipo naikintojas, Lockheed F-104, visiškai patobulintas ir išbandytas pereitą vasarį, o dabar duota fabrikams užsakymai pradėti jį masiškai gaminti.

F-104 naikintojas taipgi skrendąs žymiai greičiau už garsą (daugiau, kaip 650 m. p. v.) ir galįs pakilti ne 30,000 pėdų, kaip Sabre naikintojai, bet 60,000 pėdų į viršų.

Šios svarbios savybės atsiektos, suradus būdą pagaminti lėktuvą perpus lengvesni. Jis sveria tik 15,000 svarų, kas yra perpus mažiau, negu jo pirmatakas, F-100 Super-Sabre naikintojas. Tačiau jo ugnies galia dėl jo lengvumo nenukentėjo.

Kartu su F-104, užsakyta ir F-100 tipo naikintojų. Juos gamina North American fabrikai.

Užsakymai Boeiny fabrikams

Didiesiems Boeing aviacijos fabrikams užsakyta B-52 bombonešių ir KC-135 tankinių lėktuvų, kurie aprūpina ore praskrendančius naikintojus ir bombonešius gazolinu.

Į naujųjų lėktuvų gamybą įtraukta ir daugiau fabrikų. Taip antai, F-100 naikintojus gamins ir Los Angeles, ir Kolumbo, Ohio, fabrikai. B-52 bombonešius dirba Wichita, Kas., o taip pat ir Seattle, Wash., aviacijos kompanijos.

Suomiai pagavo 3 komunistų šnipus

HELSINKIS. — Suomijos-Sovietų Sąjungos pasieny pagauti trys asmenys, įtariami šnipinėję Kremliaus agentams.

Pavasarį pasibaigė didesnė sovietų šnipų byla, į kurią buvo įvelti ir keli kariškiai. Iš suomių kovos su šnipais ir vidaus priešais matyti, kad jie ir šiandien veikia kaip visiškai nepriklausoma tauta ir neleidžia sovietų valdžiai maišytis į jos vidaus reikalus.

Anglų vyriausybė svarsto streikus

Prie krovėjų prisidėjo ir tranzito darbininkai

LONDONAS. — Premieras Churchillis sušaukė nepaprastam posėdžiui ministerių kabinetą svarstyti išeitį iš bėdos, į kurį pateko Londono transportai ir susisiekimas, prie streikuojančių uosto krovėjų prisidėjus ir susisiekimo darbininkams. Autobusų susisiekimas visiškai sustojo, metus darbą 12,000 šoferių. Uuoste stovi 132 laivai, kuriuos reikia iškrauti arba pakrauti.

IŠ VISO PASAULIO

Prez. Eisenhower 64 metų

WASHINGTONAS, D. C. — Ketvirtadienį, spalio 14 d. JAV prezidentui Eisenhoweriui suėjo 64 metai. Atšventęs savo artimųjų tarpe gimtadienį, prezidentas penktadienį per Indianapolį, kur pasakys rinkiminę kalbą, grįš iš vasarvietės Kolorade į Baltąjį namą.

Dulles atstovas Formozoj

TAIPEH. — Walter Robertson, Valstybės sekretoriaus padėjėjas, atvyko į Formozą ir turėjo slaptus pasitarimus su Chiang Kai-sheku. Kinai spėlioja, kad Robertsonas įsakęs nacionalistams neprovokuoti komunistų į didesnį karą.

Suėmė 5 komunistų vadus

TOKIJAS. — Japonijos policija susekė penkias slaptas komunistų cėles ir suėmė jų vadus. Policija patyrusi, kad rugsėjo mėn. dingęs buvęs komunistas yra tų cėlių vadų nelaisvėje ir kankinamas už paslapčių išdavimą.

Senatorius susirūpinęs sūnėnu

FRANKFURTAS.— Sen. Olin Johnston (dem., S. C.) kreipėsi į JAV aviacijos vadą Vokietijoj gen. Turner, prašydamas užtikrinti teisingą bylos sprendimą jo sūnėnui kareiviui Jack Jennings, kuris kaltinamas išprievartavęs kito kareivio žmoną, buvusią jugoslavų pabėgėlę Anna Maria Greb, 21 metų.

Maskva kursto Prancūziją

MASKVA. — Komunistų organas "Pravda" paragino Prancūziją atsimesti nuo Londono susitarimų ir nuo visų kitų planų Vokietijai apginkluoti, nes tuo keliu einant kaip dabar, busią neįmanoma "suvienyti" Vokietiją.

Australai puola emigrantus

MELBURNAS. — Australijoj, Melburno ir Werribee miestuose, pasireiškė dvi australų organizuotos gaujos, kurios užpuldinėja naujuosius emigrantus. Australų "Ku Klux-Klan" pasivadinęs "Mes norime Australiją sau".

JAV laivai į pagalbą

PORT-AU-PRINCE, Haiti. — Iš JAV lėktuvnešio "Saipan" pasileido karo gydytojai helikopteriais į pagalbą nukentėjusiems Haiti gyventojams. Iš paskos atplaukė ir karo laivai su vaistais ir maistu. Jeremie, 10,000 gyventojų miestas, veik visiškai sunaikintas praūžusio viesulo.

12 colių lietaus per 24 val.

SAN JUAN, Puertorika. — Daugelis vietovių Puertorikoje ir Gvatamaloje apsemtos vandeniu, 24 valandų laikotarpiu iškritus 12 colių lietaus. JAV laivyno bazės viršininkas Karabijos jūroj adm. Grover atskrido tartis su prez. Paul Magloire, kuo ir kaip sėkmingiausiai padėti nukentėjusiems gyventojams.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Telephoto.

Anthony Eden (kairėj), Anglijos užsienio reikalų ministeris ir Churchillio pavaduotojas, ragina susirinkusius ovacijomis pasitikti Churchillį (dešinėj) konservatorių partijos suvažiavime, įvykusiame Blackpooly.

KOMUNISTAI APSTATINĖJA KARO ĮMONES SAVO SABOTAŽNINKAIS

Plieno fabrikai — svarbiausias taikinys

WASHINGTONAS, D. C. — Buvęs komunistas, o paskui FBI agentas komunistų partijoj, Herman E. Thomas liudijo Senato vidaus saugumo kmitete, kad apstatyti plieno pramonę sabotažninkais yra svariausias kompartijos uždavinys, ruošiantis karui tarp JAV ir SSSR.

Herman Thomas 1937-1939 metais buvo kmunistu ir priklausė jų partijai. 1944 metais FBI jį prikalbino įstoti vėl į partiją, ir surinkti žinias, kas joje ką dirba. Thomas per tą laiką pasidarė partijos "atsakingu" pareigūnu su priėjimu prie slaptų komunistų planų ir asmenų. Ten jis išdirbo iki pereitų metų, kada buvo pašauktas liudyti komunistų vadų byloj.

Thomas buvo vienas iš svarbiųjų liudininkų, numatytų sen. McCarthy komitete, bet jo tyrinėjimus suspendavus, komunistų pinkles karo pramonėj perėmė tirti Senato vidaus saugumo komitetas.

Išdavė 210 komunistų

Sen. Welker (resp. Idaho) klausinėjamas, Herman Thomas suteikė daug svarbių žinių apie komunistų planus apstatyti karo pramonę savo žmonėmis, kurie karo atveju bandytų sugriauti plieno ir kitus fabrikus. Po plieno, daugiausia komunistams rūpi elektros-technikos fabrikai ir transportai, liudijo Thomas.

Liudijimo išvakarėse jis gavo telefonu keletą grasinimų. Policija pristatė prie jo namų du policininkus.

Thomas įteikė Senato tyrinėtojams patį ilgiausią komunistų, įsiskverbusių į plieno pramonę Pennsylvanijoj, sąrašą — 210 asmenų. Jie veik visi ir šiandien tebedirba partijos paskirtose vietose. Nemaža mokytų komunistų, net inžinierių, dirba už paprastus darbininkus, jei jo vieta naudinga sabotažo planams.

—"Šiaudinis balsavimas" New Yorko valstybėj rodo, kad 53.4 nuoš. gyventojų balsuotojų už demokratų kandidatą į gubernatorius Harrimaną, 46.6 nuoš. už sen. Ives, resp. kandidatą.

Vėliausios Žinios

— New Jersey valstybės aukščiausias teismas nutarė, kad nemokamai platinti po viešąsias mokyklas biblijas nesuderinama su JAV konstitucija.

— Mendes-France padaręs didelę pažangą, organizuojant tautinę koaliciją, į kurią įeitų ne tik socialistai, bet ir kraštutinieji dešinieji — golistai.

— 25 valstybėms protestuojant, JAV aukščiausias teismas nutarė pervarstyti savo nutarimą, kad bausti priešvalstybinius gaivalus pagal Smith aktą gali tik federalinis teismas.

— Tarp Indijos ir komunistinės Kinijos pasirašyta prekybos sutartis. Indai pasižadėjo leisti per jų uostus ir geležinkelius gabenti komunistus ginklus į jų okupuotą Tibetą.

— Sovietų atstovas Jungtinėse Tautose Višinskis kaip ir pritaręs Kanados pasiūlymui Atominių šalių valstybėms atnaujinti privačias derybas dėl nusiginklavimo ir atominių ginklų uždraudimo. Ankstyvesnės derybos tuo klausimu Londone nedavė vaisių.

— H. Brownell pareiškė, kad jis visiškai sutinka su prokuroru Rove, kuris apkaltino federalinį teisėją Youngdahl, išteisinusį prof. Lattimore nuo Senato komiteto ir grand jury kaltinimų apie dirbimą komunistų interesams, kai jis buvo Valstybės departamento patarėjas Kinijos politikos klausimais.

— — —

Posėdžiaus Ike, Adenauer

BONA. — Vokietijos kancleris Konrad Adenauer, kuris ruošiasi mėnesio pabaigoj atvykti į Jungtines Valstybes priimti Kolumbijos universiteto garbės daktaro diplomą, spalio 29 d. susitiks su prez. Eisenhoweriu svarbiems pasitarimams.

Įvertintas Kersteno komiteto darbas

WASHINGTONAS, D. C. (LAIC). — Baltųjų Rūmų paskelbtoj 83 Kongreso darbų apžvalgoj ir jų vertinime žymi vieta paskirta ir Kersteno vadovauto Committee on Communist Aggression atliktiems darbams.

Apžvalgoj kartu iškeliama, jog šis kongresas priėmė svarbių įstatymų komunistų veikėjai suvaržyti ir komunistinės agresijos tyrinėjimą, kuris pradžioj buvo numatytas tik Pabaltijo kraštams.

Veža iš Lietuvos daržoves

VILNIUS, (LAIC). — Nuo rugpiūčio mėnesio Sovietai pradėjo vežti iš Lietuvos vadinamus virškontingentinius kiekius daržovių ir vaisių.

Tai ta vaisių ir daržovių dalis, kurią dar pavyksta surinkti, kai gyventojai jau yra atidavę valdžiai nustatytus šių produktų kiekius. Per Vilniaus ir Šiaulių geležinkelio stotis antrojo rugp. mėnesio pusėj į Vorkutos, Uralo ir Barnaulo sritis išvežta iš Lietuvos 16,000 tonų daržovių ir vaisių.

Traktorininkai į Vidurinę Aziją

VILNIUS, (LAIC). — Antrojo rugp. mėnesio pusėj Sovietai pradėjo Lietuvoje vežti į Kazachstaną, Altajų ir Stavropolį kombaininkus ir traktorininkus. Iš kiekvienos mašinų — traktorių stoties atrenkama tam reikalui po 2-4 asmenis.

Rugp. mėnesį tokių asmenų iš Lietuvos išvežta 320. Oficialiai skelbiama, kad jie vežami padėti naujuose tų rajonų kolchozuose valyti derlių, tačiau, kad jie bus po to grąžinami atgal, nekalbama.

Suvaržė ir sklypininkus

VILNIUS, (LAIC). — Duotuose sklypeliuose užsiaugintus dalykus Lietuvos kolchozininkai ligi šių metų galėjo laisvai pardavinėti turguose.

Tačiau šią vasarą paskelbtas naujas tuo reikalu potvarkis tuos produktus pardavinėti nebeleidžia. Vietoj ligšiolinės sistemos įvedama vadinama komisinė prekyba.

Miestuose organizuojami vadinami komisinės prekybos maisto sandėliai, į kuriuos kolchozininkai turi gabenti visus tuos produktus, kuriuos ligi šiol jie pardavinėjo turguose už grynus pinigus.

* * *

"DOMISI" TREMTINIAIS

VILNIUS, (LAIC). — Pastaruoju laiku pastebėtas ypatingas Sovietų dėmesio atkreipimas į pavergtų kraštų tremtinių ir emigrantų gyvenimą bei veiklą vakaruose.

Šią vasarą Maskvoje įvyko vadinamų "Agitatoriaus Bloknotų" redaktorių suvažiavimas. Tame suvažiavime nutarta sovietinę spaudą aprūpinti žiniomis iš tremtinių iš emigrantų gyvenimo Vakaruose.

Į šį darbą taip pat įkinkytas ir Lietuvos Istorijos Institutas Vilniuje. Šią vasarą jis pradėjo rinkti ir tyrinėti "lietuvių emigracijos JAV istorinę medžiagą". Tiems darbams vadovauja rusai Koniuchov ir Obručnikov. Iš ten dirbančių lietuvių kol kas žinomi Jurginis ir Brašiškis. Medžiaga renkama per "korespondentus" Amerikoj.

NATO PLANAI EUROPAI GINTI BUS PATEKĘ Į SOVIETŲ S-GOS RANKAS

Ką Paryžiaus vyriausybė žinojo, tas buvo nesvetima ir komunistams, Kremliaus agentams

PARYŽIUS. — Kilus karui, sovietai būtų žinoję, kur laukti NATO armijų puolimo ir kur pačios silpnosios vietos Vakarų fronte, per kurias lengviausia prasiveržti į užnugarį.

NATO štabas SHAPE nebeabejoja, kad jo ligšioliniai apsigynimo planai, kiek buvo žinomi Prancūzijos vyriausybei, buvo žinomi ir sovietų kariniams agentams. O Prancūzijai šie planai turėjo būti atskleisti, jai esant vienam iš svarbiausiu NATO narių Europos žemyne.

Marš. Juin dvigubose pareigose

NATO žemyno pajėgų vadas Vidurio Europoj yra garsusis prancūzų maršalas Alphonce Juin, buvęs vyr. štabo viršininkas. Kartu jis yra vyriausias Prancūzijos prezidento patarėjas krašto apsaugos komitete, kuris planuoja šalies strategiją. Maršalas Juin paduodavo krašto apsaugos komitetui svarstyti NATO štabo (SHAPE) strateginius planus ir informuodavo pastarąjį apie Prancūzijos vyriausybės nusistatymą.

Be to, Prancūzijos krašto apsaugos komitete būdavo svarstomi ir grynai prancūzų strateginiai uždaviniai Indokinijoj, Šiaurės Afrikoj ir kitose užjūrio vietose.

Viskas prieinama dviem šnipam

Iš susekto špionažo skandalo paaiškėjo, kad po tuo pačiu Prancūzijos krašto apsaugos komiteto stogu, gen. sekretoriaus Mons kabinete du aukšti valdininkai, Turin ir Labrusse, išdavinėjo krašto apsaugos nutarimus ir turimas sąjungininkų žinias komunistams, o šie Sovietų Sąjungai ir komunistinei Kinijai.

Tenka persvarstyti planus

International News Service vyr. redaktorius Europoj Kingsbury Smith, turįs ryšiu su NATO štabu, praneša, kad dabar gen. Gruentheriui tenka persvarstyti strateginius Europos apsigynimo planus, laikant senuosius kaip ir išduotus sovietams.

Indokinijos komunistai, žinodami iš anksto kiekvieną prancūzų armijos ėjimą, galėjo juos suklubdyti prie Dien Bien Phu ir galiausiai priversti taikintis komunistų pageidajamomis sąlygomis.

Aliaskos rinkimuos laimėjo demokratai

JUNEAU, Aliaska. — Remiantis įvykusiais rinkimais Aliaskoj, demokratai dabar tvirtina, kad jie ateinančiame Kongresė turės apie 30 narių persvarą.

Pav., demokratų partijos atstovas E. L. Bartlett laimėjo ir 1952 metais; bet šį kartą jis laimėjo žymiai didesne persvara. Jis surinko 72% balsų (1952 metais 56%) prieš respublikonų kandidatę Mrs. Barbara Dimock.

Dar negalutinėmis žiniomis, demokratai praves į Aliaskos atstovų rūmus 24 atstovus. Tuomet respublikonams liktų tik dvi vietos. Jų dauguma užtikrinta ir antruosiuose seimo rūmuose—senate.

Ligi šiol senate buvo tik 5 demokratai prieš 11 respublikonų. Pastarieji turėjo didelę persvarą ir Aliaskos atstovų rūmuose — 20 atstovų prieš 4 demokratus.

Rašytojai tik iš partinio aktyvo

Pagal Tichonovo SSSR instrukciją, naujų talentų reikią ieškoti kolchozų ir fabrikų partinių aktyvistų tarpe. Nepartiniai nelaikomi tinkamais kandidatais į sovietinius rašytojus.

Ši instrukcija Lietuvoje jau pradedama vykdyti. Sovietinių Lietuvos rašytojų pirmininkas Šimkus jauniesiems rašytojams davė tokių nurodymų: "Romanų temos turi būti plačiai pasirenkamos iš mūsų kolukiečių ir MTS (mašinų-traktorių stočių) gyvenimo: kiaulių šėrimo pirmūnės, karvių melžėjos, kombaineriai ir traktoristai — tai aktualiausios šios dienos temos".

Dvasiškiai gina bingo lošimas

"Tikslas pateisina priemones"

New Yorkas. — Policijos departamento nutarimas žiūrėti, kad bingo lošikai nelaužytų valstybės įstatymų, sudavė didelį smūgį bažnyčių kasoms.

Nekalto prasidėjimo bažnyčios dvasiškis Paschal Caccavalle iš Bronxo, N. Y., nepatenkintas tokiu policijos pasikeitimu, šitaip išsireiškė: "Jei Visagalis Dievas uždaro vienas duris, Jis atidaro kitas".

Iš bingo bažnyčia turėjusi puikių pajamų išlaikyti mokyklas ir jaunimo centrus. Beje, aiškina šis dvasiškis, pajamos šiems kilniems tikslams tebeplaukia iš šokių, bazarų, kortų partijų, madų parodų ir kitų "tradicinių" bažnytinių parengimų.

Ir demokratų, ir respublikonų kandidatai pažadėjo rinkiminėj kampanijoj kovoti už bingo legalizavimą, pravedant tuo klausimu plebiscitą, kaip tai buvo padaryta New Jersey valstybėj.

Vokiečiai ramina: generalinio štabo iš tikrųjų nebus

ADENAUERIO PARTIJA PADRASINO PRANCŪZUS

BONA. — Vokiečių krikščionių demokratų partija (kanclerio Adenauerio) savo pareiškime prancūzų katalikų liaudies respublikonų partijai įtikinėja, kad prancūzų baimė dėl galimo vokiečių generalinio štabo atkurimo neturinti realaus pagrindo.

Šis pavojus buvęs svarstytas ir pašalintas Londono konferencijoj, nutarus Vokietiją priimti į Briuselio gynybos organizaciją, kurios strategija planuos 7 valstybių tarptautinis komitetas. Pavyzdžiu paimta NATO antroji taktinės aviacijos pajėga, kurios vadovybė derina visų NATO narių oro pajėgas. Vokiečių generolai ir karininkai būsią tik Briuselio strateginio komiteto planų vykdytojai.

BALFo dešimtmečio minėjimas New Yorke

Koncertuos dainininkės Prudencija Bičkienė, Stasė Daugelienė ir smuikininkas prof. Izidorius Vasyliūnas, palydimi Alekso Mrozinsko. — Programą praves Vitalis Žukauskas.

New Yorko Webster Hall salė jau nesykį vietos lietuvių buvo pripildyta įvairiomis progomis. Spalio 17 d. joje bus paminėtas Balfo veiklos dešimtmetis. Tai bus nepaprastas įvykis šio krašto lietuvių gyvenime.

Balfo dešimtečio minėjimas sutapo su vajumi, paprastai newyorkiečių rengiamu rudenį. Tai jau šeštas iš eilės toks vajus, kada sukaupta energija parenkama aukų Balfui, ypatingai turint galvoje Vokietijoje pasilikusiuosius. Tačiau, jei anksčiau įvykdavo koncertai, kurių metu komitetai dar sykį, ir jau paskutinį tais metais, apeliuodavo į publikos širdis ir kišenes, tai šis koncertas bus skirtingas.

Jis bus skirtas tik Balfo veiklos trumpai apžvalgai, kurią seks lietuvių menininkų koncertas. Jokių aukų jo metu nebus renkama.

Minėjimo rengimo komiteto rūpesčiu, koncerto programai atlikti pakviesti menininkai, kurie newyorkiečiams jokiomis progomis dar nebuvo koncertavę, nors lietuvių visuomenei jie yra plačiai žinomi.

Prudencija Bičkienė

Ji yra lyrinis sopranas. Lietuviškai publikai ji jau pažįstama iš Lietuvos, nemažai koncertavo Vokietijoje, kai su Armono solistų grupe jai teko lankyti eilę stovyklų.

Baigusi Šiaulių mokytojų seminariją, lankė Vilniaus konservatoriją, vėliau Miunchene baigė Haendelio konservatoriją. Yra koncertavusi Amsterdame, Olandijoje, kai tenai buvo 1948 m. pasaulio studentų koncertas.

Nuo 1949 gyvena Chicagoje ir dalyvauja muziko Aleksandro Kučiūno vedamam solistų kvartete.

Stasė Daugėlienė

Ji yra mezzo-sopranas. Dainavimą studijavo Kauno konservatorijos Binkevičiūtės klasėje. Kaune dainuodavo radiofone ir koncertuose.

Vokietijoje dainavimo mokslą gilino pas prof. Zuraidovski ir koncertavo plačiai tremtinių stovyklose.

Amerikoje, kurion ji atvyko 1949 m., daug dainuoja N. Anglijos lietuvių kolonijose, o taip pat su Prudencija Bičkiene yra dainavusi Baltimorės ir Philadelphijos lietuviams.

Izidorius Vasyliūnas

Per tremties viesulus šis menininkas Amerikon pakliuvo gana tolimu keliu — per Kolumbiją. Dar visiškai neseniai N. Anglijos krantuose nuleidęs inkarą, jis jau spėjo įsijungti į darbą. Jei daugeliui newyorkiečių — buv. tremtinių jis yra pažįstamas kaip smuikininkas ar rašąs spaudoje muzikos temomis, tai vistiek mažai kam jis čia bus girdėtas, ir todėl jo smuiko programa, šalia dviejų dainininkių, bus graži gėlė to koncerto vainike.

Vasyliūnas smuiko mokytis pradėjo Petrapilyje, baigė Kaune ir tenai pradėjo reikštis kaip smuikininkas ir kaip pedagogas. Kauno operoje pradžioje jis grojo pirmu smuiku, paskui buvo koncertmeisteriu, vėliau Lietuvos Radiofono irgi koncertmeisteris. Lygiagrečiai yra koncertavęs kamerinės muzikos koncertuose ir išpildęs daug solo ir sonatų koncertų.

Vokietijoje Vasyliūnas savo studijas gilino Bremene pas prof. Grevesmuehl. Vienoje, Austrijoje, pirmu smuiku grojo radijo simfoniniame orkestre, Kolumbijoje (Bogotoje) grojo orkestre, dėstė universitete ir koncertavo. Amerikoje jau yra koncertavęs solo Bostone ir Putname.

Smuikas, kuriuo menininkas grieš, yra gamintas garsaus Meme Malgi, estų kilmės, šiuo metu dirbančio vienuose muzikos namuose New Yorke.

Vitalis Žukauskas

Koncertui-Akademijai pravesti yra pakviestas Vitalis Žukauskas. Mūsų visuomenei Vitalio nereikia nė pristatynėti. Jį visi puikiai pažįsta ne tik Didžiajame New Yorke, bet ir visur kitur gyvenantieji lietuviai.

Jis savo meninę karjerą pradėjo Lietuvos Valstybiniame Teatre, Kaune. Vėliau, kaip Kauno Teatro stipendininkas buvo pasiųstas į Vienos universitetą gilesnėms studijoms. Pagaliau jis, kaip ir tūkstančiai mūsiškių, karo audrų atbloškiamas į šią šalį. Čia jį vėl matome įvairiuose parengimuose, vakaruose. Susidarius sąlygom, jis vyksta į Indianos universitetą (Bloomington), kurį baigia Master of Arts laipsniu. Šiuo metu jis tęsia teatrines studijas NYU (New York Universitete).

Aleksas Mrozinskas

Dainininkėms ir smuikininkui akompanuos pianistas Aleksas Mrozinskas. Tuo tarpu, kai pirmieji trys koncerto dalyviai čia koncertuos pirmą sykį, šis menininkas Didžiojo New Yorko lietuviams pažįstamas jau nepirmus metus, kaip nepakeičiamas koncertuojančio sąstato dalyvis.

Jau taip buvo lemta, kad Aleksas Mrozinskas, pradžioje įsikūręs mažame miestelyje prie New Yorko, vėliau persikėlė į Brooklyną ir dabar sudaro neatskiriamą kultūrinio gyvenimo dalį. Kaip akompaniatorius jis dalyvauja ne tik Didžiojo New Yorko, bet ir plačių jo apylinkių lietuvių kolonijų parengimuose, o taipgi skambina solo koncertuose ir per radiją.

Akompanuoti jis pradėjo nuo pat vaikystės, dar prieš baigdamas muzikos mokslus. Vėliau buvo nuolatinis Kauno radijo akompaniatorius. Brooklyne turi savo piano studiją, kurioje lavina visą eilę naujų menininkų.....—R.

—Atsisakydamas paaukoti broliui tremtiniui, patarnausi tėvynės priešui. — Jis nori, kad visi tremtiniai badu išmirtų.

Cleveland, Ohio

Spaudos mėnesio parengimai

Spalio 24 d. 11:30 val. lietuvių salėj įvyks lietuvių spaudos atgavimo 50 metų sukakčiai skiriama jaunimo akademija, kurią rengia Lietuvių Studentų Sąjungos Clevelando skyrius. Programą atliks pats jaunimas, tad į šią akademiją visų pirma visas mūsų jaunimas ir kviečiamas. Joje laukiama ir visa lietuvių visuomenė.

Spalio 31 d. 6 val. vak. lietuvių salėj spaudos sukakčiai paminėti rengiamas literatūrinis moterų kūrybos vakaras. Rečitalį duos akt. H. Kačinskas, taip pat dainuos solistė J. Krištolaitytė-Daugėlienė ir kt. Tuo pat metu bus surengta ir spaudos parodėlė. Ir šiam vakarui tikimasi visų dėmesio.

Bendruomenės parengimų kalendoriuj įregistruota:

1) operetė "Consilium facultatis", kurią spalio 24 d. 6 val. vak. šv. Jurgio parapijos salėj stato visi Balfo skyriai.

2) skautų laužas, kurį lapkričio 14 d. lietuvių salėj rengia Clevelando skautų vietininkija.

Yra nusiskundimų, kad ne visi rengėjai seka parengimų kalendorių ir užima kitų jau turimas datas. Tai drumščia bendruomeninį gyvenimą. Bendruomenės apylinkės valdyba pageidautų, kad kiekvienas visuomenei ruošiamas parengimas tą pačią dieną įvyktų tik vienas, todėl kviečia sekti jos tvarkomą parengimų kalendorių.

Įsigykime lietuviškų knygų

Lietuvių visuomenė skatinama spaudos mėnesio proga įsigyti daugiau lietuviškų knygų. Minimalus pageidavimas — bent viena nauja lietuviška knyga kiekvienai šeimai. Knygų galima gauti Spaudos Kioske ir Dirvoj.

—L. B. inf.

Lietuvos Žemės Ūkio Akademijos 30 metų sukaktis

Šiandien sueina lygiai 30 metų nuo Lietuvos Žemės Ūkio Akademijos įkūrimo. 1924 m. spalio 15 d. Dotnuvoje įvyko iškilmingas atidarymas naujai įkurtos aukštojo žemės ūkio mokslo įstaigos.

Nepriklausomos Lietuvos gyvenime Ž. Ū. Akademija turėjo svarbų vaidmenį, kadangi ji ruošė pagrindinei Lietuvos ūkio šakai vadovaujančius specialistų kadrus, be to, ji rūpinosi Lietuvos žemės ūkio tyrimų organizavimu ir jų vykdymu.

Ž. Ū. Akademijos studentų skaičius vidut. buvo apie 300, mokomojo personalo — apie 50, o ją kas metai baigdavo apie kelias dešimtis agronomų ir agronomių (kurį laiką Akademija ruošė ir miškininkus). Akademijoj buvo sukurta visa eilė gerai įrengtų laboratorijų ir kabinetų, išugdyta apie 40,000 tomų turinti biblioteka, išleista 14 tomų Akademijos metraščių; jos sodyboje kilo nauji pastatai, skirti mokymo, tyrimo ir studentų apgyvendinimo reikalams. Glaudžiai su Akademija bendradarbiavo šalimais jos veikianti augalų selekcijos stotis ir lauko bandymų ūkis. Visame krašte buvo gerai žinomi Akademijos mokomasis daržas ir Akademijos dvaro ūkis, kurie platino įvairią veislinę ž. ū. medžiagą ir reiškėsi kitose gamybinėse, mokomose ar parodomosiose srityse.

Šiuos visus kūrybinius užsimojimus ir kultūrinius laimėjimus aukštojo žemės ūkio švietimo srityje žiauriai palietė kraštą ištikusi bolševikinė okupacija, kurios pašalinimas yra būtinas, norint sudaryti tinkamas sąlygas sėkmingai veikti ir plėtotis įvairios rūšies lietuviškiems kultūros židiniams.

—V. M.

PRAŠOMI ATSILIEPTI

Skubiu reikalu prašomi tuoj atsiliepti:

1) **Norkievičiai** ar Norkai iš Tauragės ap., Šilalės valsčiaus, ir

2) **Kaznel ar Kazlov, Anna,** gyvenanti R. 2, Box 194, Middelsboro ar Middelsbury, (Conn,).

Consulate General of Lithuania

41 West 82nd Street,
New York 24, N. Y.

CLEVELAND'O DRAMOS STUDIJOS GASTROLĖ Šeštadieni, spalio 16 d. 7 val. vak.

LIETUVIŲ AUDITORIJOJE
3133 SOUTH HALSTED STREET
BUFETAS IR ŠOKIAI ★

SULAUŽYTA PRIESAIKA
Organizuoja Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Chicagos Skyrius

NEW
Guide Lite Control!

lights your way to brighter, easier, thriftier washdays!

Most convenient, most accurate Control Panel in home laundering!

Whirlpool

ALL FABRICS
WASHER and DRYER

THE WHIRLPOOL Fully Automatic Imperial WASHER

Here's effortless Guide Lite Control of the greatest benefits in automatic washing. A touch brings you famous Suds-Miser savings. New Select-a-Level water economy. The precise time and temperature that's best for any fabric. **More exclusives:** Sun-a-Tizer Lamp; Cycle-Tone Signal; Flush-to-Wall Construction.

5 YEAR WARRANTY ON TRANSMISSION

Beams in freshness—WITHOUT SUN-FADING! Colors stay new-bright longer. And, thanks to Whirlpool's **Sun-a-Tizer Lamp,** every piece has springtime fragrance.

Dries clothes free of WHIPPING WINDS! Fluffs them gently inside Whirlpool, in billows of soft-warm air... Created by **ThermaFlow Action.**

Dries, rain or shine, MINUTES-FAST! Perfect drying any time, for any fabric... with new *Delicate* **Fabric Control** and a **complete range** of temperatures.

MORE wonderful Whirlpool benefits:

- **Tempered Heat**—safe, sure. Clothes never come in contact with direct heat rays.

THE WHIRLPOOL Fully Automatic Imperial DRYER

No costly "guessing games" when you dry the Whirlpool Guide Lite way: *safe-sure-fast!* Exclusive new Delicate Fabric Control, and gentle breeze-blown Therma Flow Action give you perfect results with ALL fabrics, from denims to dacrons. **Other Exclusives:** Sun-a-Tizer Lamp and Cycle-Tone Signal.

See a Whirlpool Guide Lite Demonstration in our store.

Come in and see Whirlpool in action in our store!

- **Satin-Smooth Drum**—extra gentle with clothes. Takes big 9-lb. load.
- **Force-Flo Venting**—rids you of lint and moisture... with no pans to empty, no expensive plumbing.
- **Cycle-Tone Signal** calls you when the drying's done; saves steps.

EASY TERMS

SAVE HOT, SUDSY WATER AND COLD, HARD CASH!

SUDS-MISER

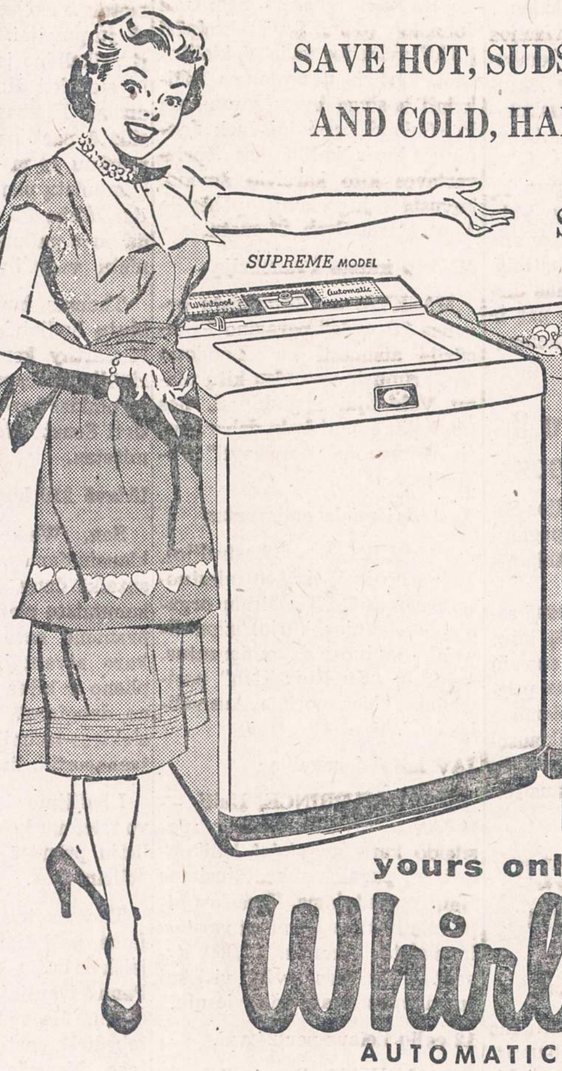

SUDS-MISER

saves over half the cost of soap, hot water and fuel by storing and returning hot, sudsy water for thrifty re-use. It's the top economy feature in automatic washing.

yours only with
Whirlpool
AUTOMATIC WASHER

GLASER'S APPLIANCE AND FURNITURE COMPANY

5115-5123 S. KEDZIE AVENUE — PRospect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

TAUPYKITE

Chicagos Stipriausioj Taupymo Įstaigoj

TURTAS - - - - - - $46,000,000.00
ATSARGOS FONDAS - - $3,700,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad., nuo 9 val. ryto iki 4 p. p. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

Standard Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: Virginia 7-1141

Kanados naujienos

"T. žiburiai" tauška niekus...

"Tėviškės žiburių" savaitraštis be faktų iškraipymo negali apsieiti kaip žuvis negali gyvuoti be vandens. Štai naujausis visuomenės klaidinimo pavyzdys.

Stoję ginti KLB Krašto Valdybą, kuri, nei iš šio nei iš to, sauvališkai vieną kartą jau paskelbtus Krašto Tarybos rinkimus atidėjo, ir tuo iššaukė didžiausį nepasitenkinimą Kanados lietuvių tarpe, "T. ižburiai" savo pranešime "Krašto Tarybos rinkimai atidėti" štai ką rašo: "Kaip teko patirti, rinkimus į Krašto Tarybą, kurie buvo paskirti spalio 10 d., **Vyr. Rinkiminė komisija** atidėjo 3 savaitėms ir jie įvyks palio 31 d." (Žiūr. "T. Ž." Nr. 37 (248).

Štai, žmogeliai, nekaltinkite Krašto Valdybos, ji nekalta kaip tas avinėlis, nes ne ji, o "Vyr. Rinkiminė komisija" krečia štukas ir rinkimus nukėlė!

Toks mulkinimas, kaip sau norite, yra negražus dalykas. Kanadoje Krašto Tarybos rinkimus skirti ir skelbti — o tuo labiau atidėti, nukelti ar atšaukti — turi teisę tik KLB Krašto Valdyba (Žiūr. KLB Tarybos Rinkimų Taisyklių 27-tą paragrafą). Vyr. ar kokia kita komisija turi tiek pat teisės atidėti Krašto Tarybos rinkimus, kiek ir Pilypas Kanapis. Tikrovėje Krašto Tarybos rinkimus niekas kitas ir neatidėjo kaip tik pati Krašto Valdyba (Žiūr. "Nepriklausoma Lietuva", Nr. 37 (386).

Jonas J. Juškaitis

Vancouver, B. C.

Rudens subuvimas

Praėjo tos kaitriosios vasaros dienos, kada leisdavome laiką savaitgaliais, grožėdamiesi amžino sniego padengtų Britų Kolumbijos kalnų viršūnėmis. Prabėgo ir tos poilsio dienos, kada gaivinomės Ramiojo Vandenyno bangose. Ir į šią šiltąją Pacifiko provinciją atkeliavo ruduo. Tiesa, jis skiriasi nuo prerijų ir Atlanto provincijų rudens. Čia pas mus jis yra šiltas ir ilgas. Bet ruduo lieka rudeniu: niūru lauke — šilta ir jauku viduje. Maloniausia tada praleisti savaitgalis pastogėje, kultūringoje kompanijoje, lietuvių tarpe.

KLB Vancouverio Apylinkės Valdyba, vykdydama savo parengimų planą, ruošia draugišką visų Britų Kolumbijos lietuvių rudens subuvimą. Jis įvyks spalio 30 dieną, šeštadienį. Visi Britų Kolumbijos lietuviai tą vakarą susitiks puikiausiose patalpose Vancouveryje, tokiems parengimams specialiai pritaikytoje "Mėlynojo Dunojaus" balių salėje (Blue Danube Hall) — 1806 East Hastings Street, (į vakarus nuo Pacifiko nacionalinės parodos aikštės ir Imperijos stadiono).

Tą vakarą lietuviai bus viso pastato šeimininkai. Mūsų vienų dispozicijoje bus namas: puošni, erdvi balių salė su blizgančiu kaip veidrodis parketu šokiams, scena, virtuvė, gėrimams pardavinėti kioskas ir kitos patalpos.

Į šį rudens subuvimą kviečiami visi Britų Kolumbijos lietuviai su savo svečiais. Iš Vancouverio ir jo priemiesčių, iš aluminijumo kasyklų, iš tolimos šiaurės miškų bei lentpiūvių, iš lietuviškųjų, taip puikiai įsikurusiųjų farmų. Bus proga susitikti seniai nebematytus bičiulius ir užmegzti naujus draugystės ryšius prie žavingos muzikos garsų ir taurių skambėjimo. Netruks ir įvairių malonių staigmenų.

Rudens subuvimas šeštadienį, o ant rytojaus (sekmadienį) KLB Krašto Tarybos rinkimai. Svečiai iš tolimesnių vietovių galės vienu šūviu nušauti du zuikius!

KLB Vancouverio Apylinkės Valdyba

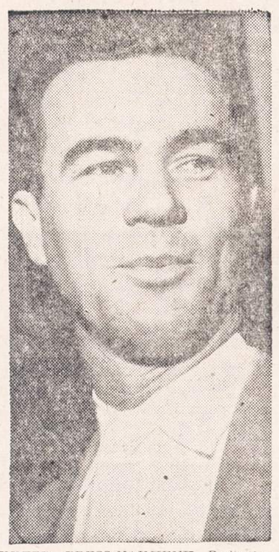

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Radiophoto
Harrington, Delaware. — Bryant W. Bowles, kuris buvo areštuotas už kurstymą nepildyti įstatymo, nukreipto prieš rasinę diskriminaciją. Bowles yra pirmininkas organizacijos, kuri menamai rūpinasi baltųjų žmonių pažanga. Faktiškai toji organizacija yra nukreipta prieš negrus.

Pirkite JAV taupymo bonus.

Philadelphia, Pa.

Čiurlionio ansamblio koncertas

Šių metų spalio mėn. 30 d. (šeštadienį) 8 val. vakaro Metropolitan Opera Hause, Broad ir Poplar gatvių kampe, įvyks Čiurlionio ansamblio koncertas.

Apie šitą koncertą pagal galimybę ir noriu painformuoti gerb. Naujienų skaitytojus ir bendrai mūsų koloniją.

Ansamblis, vadovaujamas dirigento Alfonso Mikulskio, tiek yra išgarsėjęs ir žinomas, kad apie jį kalbėti netenka, nes jis pats kalba už save.

Programą, kiek turiu žinių, žada būti plati ir labai įdomi: dainos, tautiniai šokiai ir muzika.

Koncertą rengia Phila-jos Liet. Bendruomenės Valdyba.

Iki spalio 30 d. teks mums apsispręsti dėl dalyvavimo šiame dideliame ir retame koncerte, o sprendimas turėtų būti teigiamas, nes už tai kalba aiškūs ir svarbūs motyvai.

Čiurlionio ansamblis tuo mums yra brangus, kad jis, būdamas aukšto meninio lygio, savo koncertais stato mus į aukštos kultūros tautų eiles. Gausus dalyvių skaičius koncerte turės ne tik tautinę, bet ir politinę svarbą.

Viena proga Mykolas Krupavičius yra pasakęs šiuos prasmingus žodžius: "Ką Jūs padarysite kultūringo, kilnaus bei padoraus kaipo lietuviai, Jūs tuo daug palengvinsite sunkią kovą už tėvynės Lietuvos išlaisvinimą".

Į šį koncertą yra pakviesti šio didžiulio istorinio miesto mėras ir didžiųjų amerikiečių laikraščių atstovai, kurie visuomet greitai ir plačiai registruoja didesnius įvykius mieste ir apylinkėje. Kad šitie laikraščiai su milijoniniais tiražais mums yra palankūs, tai aišku iš to, kad jie visuomet palankiai aprašo įvykius, liečiančius lietuvių tautą ir Lietuvą.

Dar yra vienas svarbus dalykas, tai yra tas, kad šiuo koncertu norima atžymėti 50 metų spaudos atgavimo jubiliejų.

Manau, kad kalbėti daugiau netenka, nes pakankamai paaiškėjo, kad koncerte turėsime dalyvauti visi.

Biletai gaunami pas Bendruomenės valdybos narius ir prie įėjimo.

Pirmasis žydų naujakurys

Pirmasis žydų tautietis — Jonas Aaron apsigyveno Philadelphijoje 1703 mt. Bet šis pionierius su lietuvišku vardu (jo vardas taip ir užrašytas istoriniuose šaltiniuose) nelaikomas pirmuoju žydu naujakuriu šiame mieste. Matyti, jam Philadelphija nepatiko ir jis išvyko kitur. O pirmuoju žydų tautybės naujakuriu laikomas Isaac Miranda, kuris čia įsikūrė tais pat metais ir nuolat apsigyveno.

Toliau istoriniuose šaltiniuose sakoma, kad dar prieš 1747 m. jau buvo laikomos tikybinės žydų pamaldos. Pirmoji žydų grupė buvusi atvykusi iš Vokietijos ir Lenkijos.

Todėl galima manyti, kad Jonas Aaron galėjo būti atvykęs iš Lietuvos.

Būtų gerai, kad būtų surinktos žinios apie pirmuosius Philadelphijos lietuvius ir jų gyvenimą.

—J. Malonis

Kodėl reikia laimėti rinkimus

Respublikonų partijos kandidatas į apskrities dokumentų paręigūnus (recorder) J. S. Norris visai neslepia, kodėl respublikonų partija turėtų laimėti rinkimus. Esą, partija turinti galimybę dalinti tarnybas raštinėje. Ir jei respublikonai per praeituosius rinkimus būtų dirbę energingiau, tai tos vietos, esą, šiandien būtų "mūsų". Per praeitus rinkimus respublikonų kandidatui pralaimėjus į dokumentų saugotojo vietą 8000 balsų, arba tik 1%, jo partijos žmonės, esą, tuo pačiu netekę raštinėj 450—600 "džabų".

Tikslus Suderinimas

Jūsų sveikatos reikalams geriausiai patarnauja **moderni vaistinė,** kuri privalo turėti:

pilną sandėlį geriausių vaistų, naujausius medicinos išradimus, tobulai įrengtą ir tiksliais instrumentais laboratoriją, patyrusių farmaceutų štabą.

Mums malonu pranešti, jog mūsų vaistinė kaip tik turi tokį pilną suderinimą.

Jeigu jums reikia bet kokių vaistų arba paruošti receptą, ką jūs negalite padaryti savo apylinkėje — praneškite apie tai mums ir pirmuoju paštu jūs gausite tai, ko pageidaujate.

UNION DRUG CO.
The REXALL Store
35th and HALSTED STREET
(Šiaurrytinis kampas)
Telefonas: YArds 7-6917
CHICAGO 8, ILL.

Atdara kasdien nuo 7 val. ryto iki 11 val. vakaro, o sekmadieniais nuo 10 ryto iki 8 val. vakaro.
Rašyti galite jūsų gimtąja kalba.

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI
PERKRAUSTAU
(MOVING)
BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
1841 So. California Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Telef.: ROckwell 2-2282

PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU BALDUS
VIETOJE IR IŠ TOLIAU
K. EIDUKONIS
Turiu naują didelį sunkvežimį, specialius įrankius ir apdraudas
6930 So. Talman, Chicago 29, Ill.
Tel. GRovehill 6-7096

SUSTINGĘ SĄNARIAI

Sutinusiems ir paraudusiems kelių, pirštų, kojų, pečių, nugarkaulio arba geliančių sustingusių raumenų skausmui sumažinti vartokit naują skiedinį PENA-HEAT. Pas savo vaistininką galit gauti asotėlį tik už $1.50 arba kreipkitės į **STAR PHARMACAL Co., 957 No. Ashland, Chicago 22, Ill.**

FABER HARDWARE
2425 S. Western Ave.
VI 7-6664
- HARDWARE
- ELLIOT DAŽAI
- ĮRANKIAI
- STIKLAS
- ELEKTROS IR PLUMBING REIKMENYS.

PEČIAI ... PEČIAI!
Apšildomi gazu, aliejumi, anglimis ir elektra
VIRIMO PEČIAI
Siegler, Moores, Universal, Magic Chef, Coleman ir kiti.

Mažas vienam kambariui gazo šildytuvas už $19.95
Dviejų kambarių gazo šildytuvas už $42.95
Dviejų kambarių anglimis šildomas pečius už $19.95
Trijų kambarių gazu šildomas pečius už $64.95
Trijų kambarių aliejinis šildytuvas už $39.00
4-5 kambarių aliejinis šildytuvas už $69.00

Budriko patyrę mechanikai instoliuoja ir garantuoja darbą.
Parduodama lengvais išmokėjimais

Jos. F. Budrik, Inc.
3241 S. Halsted Street

Atidara sekmad. nuo 10 iki 5 val.
Pirmad. ir ketvirtad iki 9:30 P. M.

Kas NAUJIENŲ nėra lietęs.
Dar ne pilnai apsišvietęs,
O NAUJIENŲ tiesos žodis
tikrą kelią jiems parodys.

Everybody's taking a big look at the new 1955

Motorola TV

Better See
what a BIG DIFFERENCE
Motorola's BIG LOOK makes!

- **It means a bigger, sharper picture.** More powerful chassis. Many big, important advancements in styling and design!
- **More VALUE, in other ways, too!** In cabinetry, reliable performance, lastingly satisfying joy of ownership!
- **Now's the time to come in!** Take YOUR first Big Look at the Big Look set that's making value history!

Bigger Picture!
Bigger Value!
Better Performance!

BIG LOOK MODEL 21K19—Mahogany finish 21" console. Extended Area screen. Lifetime Focus. Distance Selector switch. Built-in UHF-VHF antenna. Also blond, slightly more. **$209.95** In blond wood

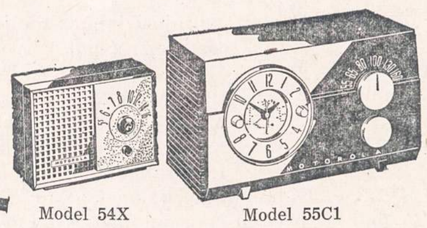

Model 54X **$29.95**
Model 55C1 **$27.95**

UNION APPLIANCES

40 So. Clinton Street — DEarborn 2-4838

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
[illegible] cents per copy.

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:
Metams $10.00
Pusei metų $5.50
Trims mėnesiams $3.00
Vienam mėnesiui $1.25
Chicagoje per išnešiotojus:
Viena kopija ..... 5c.
Savaitei ..... 30c.
Mėnesiui $1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams $9.00
Pusei metų $5.00
Trims mėnesiams $2.50

Užsieniuose:
Metams $11.00
Pusei metų $5.50
Tmis mėnesiams $3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Wilsonas Atsiprašė

Gynybos sekretorius Wilson vis dėlto dalyvavo republikonų bankiete Chicagoje, trečiadienio vakare; pirmininkavo Illinois gubernatorius Stratton, kuris jį pristatė, kaip vyriausiąjį bankieto kalbėtoją, — nors diena anksčiau gubernatorius buvo prašęs rengimo komitetą išbraukti Wilsoną iš kalbėtojų sąrašo.

Stratton savo nusistatymą pakeitė, kai gynybos sekretorius sutiko atitaisyti savo gramozdišką išsišokimą su "šunų istorija", kuria pasipiktino darbininkų vadai, kongreso nariai ir plačioji visuomenė. Wilsonas atsiprašė Amerikos žmones, išreikšdamas apgailestavimą paminėjęs šunis savo pastabose apie bedarbius. Jisai prisipažino, kad jo pastabos buvo labai "nevykusios", bet teisinosi padaręs jas ne iš blogos valios, bet tik dėl to, kad jo protas esąs "paprastas ir per tiesus" (I think my mind is simple and too straight).

Šis Wilsono pasiaiškinimas ir ypač jo paties pasisakymas apie savo "protą" duos apsčios medžiagos spaudos bei radijo komentatoriams ir jumoristams.

Tuo pačiu laiku gynybos sekretorius puolė "oponentus iš kairiojo sparno", kurie iškreipę jo mintį. Jisai nejaučiąs paniekos darbo žmonėms, jisai suprantąs jų problemas ir niekad neignoravęs jų tikrųjų reikalų. Tik politikieriai, apsimetę darbininkų globėjais, bandą jį nupiešti darbininkų priešu.

Wilsono ataka prieš "kairiasparnius", skambėjo gana keistai, kai jo pastabas apie šunis ir bedarbius viešai pasmerkė net žymūs republikonų žmonės. Argi "kairiasparniai" yra Massachusetts senatorius Saltonstall, Michigano senatorius Ferguson ir gubernatorius Stratton?

Iš tikrųjų gi pats gynybos sekretorius atsiprašė dėl to, kad to reikalavo **politika.** Jam nebuvo kitokios išeities, jei jisai nenorėjo, kad republikonų partija prakištų ateinančius rinkimus. O darbininkų vadai, kurie protestavo prieš jo įžeidžiančias pastabas, galėjo ir nepaisyti politikos; bet jiems turėjo rūpėti, kad į darbininką būtų žiūrima, **kaip į žmogų,** o ne kaip į beteisį sutvėrimą.

Žmogaus vertybės pripažinimas privalo būt statomas aukščiau partijų ir aukščiau "politikos". Tai ne kairiojo sparno, o Amerikos demokratijos principas.

Yes, *you. Your* voice can pierce the Iron Curtain. You can shout the Truth through Radio Free Europe to 70 million Communist-enslaved people behind the Iron Curtain! Truth keeps their hope and courage strong in their fight for liberty. Send your "Truth-Dollar" today to the Crusade for Freedom, c/o your local Postmaster, to help support Radio Free Europe.

APŽVALGA

VISUOTINIS 1914 M. SEIMAS

Prieš 40 metų spalio pradžioje įvyko Brooklyne Visuotinis Amerikos Lietuvių Seimas, kurio tikslas buvo apsvarstyti, kokiu būdu Amerikos lietuviai gali padėti Lietuvos žmonėms, patekusiems į karo audrą, ir paremti lietuvių tautos politines aspiracijas. Šiame seime nedalyvavo organizuotieji katalikai, nes Chicagoje jie turėjo R. K. Federacijos seimą ir susiorganizavo atskirai nuo kitų srovių.

Prisimindamas Brooklyno Visuotinį Amerikos Lietuvių Seimą, L. Prūseika rašo:

"Seime buvo įsteigtas Lietuvos Šelpimo Fondas. Dešinieji, kuriems vadovavo J. Šliūpas, buvo mažumoje. Jie nepasidavė didžiumai. Išėję iš Seimo, jie susitelkė Draugelio Salėj, užpakaly saliūno ir įsteigė savo Autonomijos Fondą. Tuo paf laiku jie įsteigė ir Sandaros organizaciją.

"Lietuvos Šelpimo Fondui sekėsi, o šliupiniams ir tautininkams nesisekė. J. Šliupas, važinėdamas po kolonijas, baisiai niekino socialistus. Jo argumentai buvo tokie jau, kokius dabar grigaitininkai vartoja prieš kairiuosius".

Jei Prūseika taip iš tikrųjų mano, tai jo atmintis skylėta.

Pasitraukusios iš Visuotinio seimo mažumos vadai įsteigė "Lietuvos Autonomijos ir Gelbėjimo Fondą". Skilimas formaliai įvyko dėl Lietuvos Šelpimo Fondo iždininko posto: nors socialistai turėjo seime kuone dviejų trečdalių daugumą, bet jie siūlė *nepartinį* asmenį (apt. Šidlauską) tai vietai, o Dr. J. Šliupas užsispyrė, kad iždininkas turįs būti jo srovės žmogus, Tamas Paukštis (tuometinis SLA iždininkas). Kai Šidlauskas buvo išrinktas didele balsų dauguma, tautininkai išmaršavo. Tautininkais arba "tautiečiais" tada buvo vadinami visi "vidurinės srovės" žmonės; sandariečiai atsiskyrė nuo tautininkų vėliau.

Lietuvos politikos klausimas

Tačiau pagrindinė konflikto priežastis Visuotiniame seime buvo nuomonių skirtumas *Lietuvos politikos klausimu.* Socialistų pažiūra buvo ta, kad pasaulinio karo eigoje gali susidaryti proga Lietuvai atgauti *nepriklausomybę;* todėl jie pasiūlė seimui rezoliuciją, jog lietuvių tautai turi būt pripažinta *teisė pačiai išspręsti savo likimą,* kad Lietuvos žmonės galėtų, jei susidarys palakios aplinkybės, visai atsiskirti nuo Rusijos ir nuo bet kurios kitos valstybės, kuri siektų uždėti savo valdžią Lietuvai.

Ši rezoliucija buvo priimta vienbalsiai, nors Dr. Šliupas ir kai kurie kiti tautininkai nebalsavo. Jie aiškaus nusistatymo neturėjo, bet jie manė, kad Lietuva kol kas turėtų pasitenkinti *"plačia autonomija" Rusijos ribose.*

Po skilimo, kuris faktiškai įvyko, jau seimui pasibaigus, prasidėjo smarkūs ginčai, kurie pagal tų laikų papročius išeidavo iš tiesos ir padorumo ribų. Bet netiesa, kad J. Šliupo argumentai buvę "tokie jau, kokius dabar grigaitininkai vartoja prieš kairiuosius". Gryniausias absurdas!

Argi "grigaitininkai" smerkia Prūseikos "kairiuosius" už tai, kad šie reikalauja Lietuvai daugiau laisvės. negu socialistai?

Socialistai jau 1914 m. pasisakė *už tautinio apsisprendimo principą ir už Lietuvos visišką atsiskyrimą nuo Rusijos.* Šitą principą, beje, 1917 m. paskelbė ir JAV prezidentas Woodrow Wilson, o 1918 m. vasario mėn. juo buvo pagrįsta ir *Lietuvos Nepriklausomybės Deklaracija.*

Prūseika, kuris Brooklyno Visuotiniame seime tą P. Grigaičio suformuluotą rezoliuciją rėmė ir pats už ją balsavo, apie tai neužsimena; bet, iškreipdamas faktus, jisai bando įtikinti "Vilnies" skaitytojus, kad jo vadinami "kairieji", t.y. komunistai, šiandien užimą tokią pat poziciją "dešiniųjų" atžvilgiu, kaip socialistai 1914 m. Aiškus melas!

Prūseika ir kiti jo plauko "kairieji" šiandien yra *Lietuvos nepriklausomybės priešai ir Lietuvos pavergėjų garbintojai.* Jie save vadina "kairiaisiais", bet iš tikrųjų jie yra dešinesni už dešiniausius.

Mūsų dešiniosios ir vidurinės srovės padarė pažangą nuo 1914 m. autonomijos pozicijos, pradžioje priimdamos formalų nepriklausomybės šūkį, o paskui tikros nepriklausomybės, pagrįstos tautos apsisprendimo principu. Tuo gi tarpu Prūseika ir jo bendraminčiai, įstoję į Maskvos despotizmo rėmėjų partiją, *nudardėjo atgal — į visiško Lietuvos pavergimo rėmėjų poziciją.* Jie garbina aršesnius lietuvių tautos naikintojus, negu kad buvo Muravjovas-Korikas!

Dar to ne gana. Prūseika ir kiti komunistai gina parsidavusius Maskvai *šnipus ir išdavikus* — tokius, kaip Rosenbergai, teikdami moralinę paramą šios šalies priešams.

Štai dėlko socialistai yra prieš juos nusistatę griežčiau, negu kad buvo nusistatę prieš anų laikų dešiniuosius.

Su išdavikų draugais negalima turėti nieko bendro.

Viešnia iš Brazilijos

(Pasikalbėjimas apie Brazilijos lietuvius)

Rugpiūčio pradžioj atvyko iš Brazilijos, Sao Paulo miesto, į Chicagą p. Marija Čiuvinskienė, tenykščio pramonininko kap. Juozo Čiuvinsko žmona. Ji atvyko aplankyti savo seserį ir jos šeimą, Sofiją, Antaną ir Leonidą Ragauskus, 3256 S. Union Ave., ir nudžiugo susitikusi pas juos Jūsų bendradarbį, irgi savo seną pažįstamą, jos vyro bičiulį. Besisvečiuojant ji papasakojo savo kelionės įspūdžius ir apie mūsų tautiečių gyvenimą Brazilijoje.

Kelionė

— Kelionę atlikau, — pradėjo ji savo pasakojimą, — lėktuvais: iš Sao Paulo iki Miami, Fla., ir nuo Miami iki Chicagos. Skrendant lėktuvais, teko truputį patirti jūrų ligos "malonumo", bet šiaip nieko nepaprasto, o tikro malonumo daug, jei ne ta priekabi liga... Kadangi vežiaus šiokių tokių dovanėlių saviškiams (auksinių su brangakmenimis papuošalų), tai muitinėje Miami teko truputį užtrukti, kol išsiaiškinome. Buvau nuodugniai išklausinėta (net klausė, kurios esu tikybos) ir apčiupinėta. Visos brangenybės buvo iš manęs paimtos, bet kitą dieną viskas man grąžinta. Valdininkai buvo mandagūs, korektiški. Susikalbėti nebuvo sunku: kadangi aš, be savo gimtosios ir portugalų kalbos, laisvai vartoju prancūzų kalbą, be to, neparduotų manęs ir su ispanų bei anglų kalbomis, gi muitinės personalo tarpe atsirado irgi kalbininkų, tai lengvai apsiėjome be jokių "transleiterių".

Kelionės tikslas

Mano kelionės tikslas buvo, kaip minėta, aplankyti seserį su jos šeima, kurių nemačiau daugiau kaip 15 metų; be to, pamatyti tą išgarsintą pas mus Brazilijoj jūsų kraštą — JAV-bes, tą dolerių aruodą. Nenorėdama būti klaidingai suprasta, kad mūsų Brazilija, tai kažkokia kauniškė "brazilka" — varguomenės, gyvačių ir moskitų kraštas, kur "nieko gero nėra", turiu vis dėlto pasakyti, jog skirtumas tarp Brazilijos ir USA didelis. Man vos įkėlus koją į Chicagą, tuoj išsiruošėm su sesute Sofija į Montaną, pas jos dukterį ir jos šeimą, Aldoną, Dr. Bronių ir jų 7 metų dukrelę Ireną Beinorius, gyv. Butte mieste, kur dr. Br. Beinoris tarnauja USA kariuomenėje kapitono laipsny ir yra naujokų ėmimo komisijos gydytojas. Be įdomios 1118 mylių kelionės traukiniu nuo Chicagos iki Butte, Mont., teko su p.p. Beinoriais, jų nepaprasto vaišingumo bei paslaugumo dėka, aplankyti tokias JAV-bių garsenybes, kaip: Glacier National Park, Virginia City, seniausias vakarinis Montanos miestas, buv. aukso stovykla; Sun Valley, Idaho, Yellowstone National Park, Wyoming, ir daug kitų įdomių vietų ir pažinti jų nuostabiai įdomią gamtą su geizeriais, fontanais ir kt. prašmatnybėmis. Tačiau gal įdomiausia yra Chicago, nes kai čia atvykau, tai pamaniau, kad patekau Lietuvon: kiekviename žingsnyje, ypač Bridgeporte, girdima lietuvių kalba, bažnyčiose lietuviškos pamaldos, teatrai, koncertai, radijo bangomis skamba lietuviška daina, paskaitos ir t.t. Šitos prabangos Brazilijoje mes, deja, neturime; net Sao Paulo, kur daugiausia mūsų tautiečių yra susispietę, mes lietuviškų radijo transliacijų neturime.

Mūsų tautiečių gyvenimas Brazilijoj

Deja, turiu pasakyti, kad kultūrinis tautinis mūsų tautiečių gyvenimas Brazilijoj, neišskiriant ir Sao Paulo, yra apverktinas, liūdnas. Ir juo tolyn, juo eina blogyn. Tautinis kultūrinis lietuvių pasireiškimas buvo labai gyvas, kol vyko masinė lietuvių emigracija į Braziliją. Tuomet kūrėsi organizacijos, buvo leidžiami laikraščiai, buvo atidarytos kelios lietuviškos mokyklos ateivių vaikams. Sao Paulo buvo tuomet įsteigtas ir Lietuvos konsulatas, kuris ir dabar tebėra. Daug tuomet pasidarbavo lietuvybės labui buvę konsulai Dr. Petras Mačiulis ir p. Povilas Gaučys, kuriuos Brazilijos lietuviai ir dabar tebemini geru žodžiu. Kol Lietuva buvo nepriklausoma, Brazilijos lietuvių tautinis kultūrinis judėjimas buvo palaikomas, tariant, dirbtiniu būdu.

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Telephoto
Joseph Sidney Petersen, Jr,. buvęs Nacionalės saugumo agentūros tarnautojas, yra vedamas iš federalio trobesio (kairėje). Suimtas jis buvo už tai, kad pas jį rasta slaptų valdžios dokumentų, kuriuos jis, matyti, pasisavino iš agentūros.

Iš Lietuvos buvo siunčiami mokytojai, kunigai, vargonininkai ir duodamos lietuvybės reikalams lėšos. DULR išlaikė tuomet net 6 mokyklas, kurių 5 Lietuvių S-gos vardu ir viena vienuolių pranciškiečių; jas lankė per 700 lietuviukų. Nustojus plaukti iš Lietuvos algoms ir kit. gataviems "kąsniams", kuriuos bereikėjo įsidėti į burną ir nuryti, sustojo ir lietuviškas judėjimas. Jei būtų tik teikiamos subsidijos lietuviškoms organizacijoms, verčiant jas pačias savarankiškai tvarkytis, gal tokio liūdno galo nebūtų susilaukta.

Užsidarė laikraščiai ir mokyklos

Per karą sustojo ėję visi lietuviški laikraščiai ir užsidarė visos lietuviškos mokyklos. Tai įvyko dėl stokos lėšų ir karo meto suvaržymų. Pav. buvo pareikalauta, kad visas laikraščio tekstas būtų išverstas į brazilų (t.y. portugalų) kalbą ir spausdinamas greta lietuviškojo teksto, kas techniškai buvo neįmanoma padaryti. Mokyklos buvo griežtai sekamos, kad būtų tiksliai laikomasi 1936 m. išleisto dekreto, pagal kurį miesto zonoje svetimų kalbų pamokos buvo leistos tik 10 metų amžiaus sulaukusiems vaikams, jau mokantiems skaityti ir rašyti portugališkai. Užmiesčiuose, t.y. kaimuose, minimas čia vaikų amžius buvo nustatytas 15 metų. Už šio įstatymo peržengimą grėsė mokyklos ir ją išlaikančios organizacijos uždarymas ir jų turto konfiskavimas. Tas įstatymas tebeveikia ir dabar.

(Bus daugiau)

— Šio vajaus metu aukok tremtiniams kiek gali ir kaip gali!

ALGIRDAS MARGERIS

SAULĖS RŪSTYBĖ

(Ištraukos iš spausdinamo "Saulės Rūstybės" romano)

(Tęsinys)

— Bet jie neperėjo per tamstos protą ir būdą, negi jie padėjo tamstai pažinti jo protą bei būdą. Ar padėjo?

— Turėčiau — turėčiau gerai pagalvoti, norėdama tiksliai atsakyti, — mikčiojo ji, ir mainėsi jos veidas.

— Juo daugiau sveika apie tai galvosi, juo labiau įsitikinsi, kad ne! — atsakiau tvirtai, tarsi kirviu kirsdamas.

— Kodėl, mielasis daktare? — palinko ji visa galva arčiau manęs.

— Vai, todėl, gerbiamoji, kad žmogaus protas ir jo būdas yra išvidinis jo gyvenimas, kurio negalima nei matyti, nei apčiuopti, nei taip lengvai suprasti ir įvertinti, kaip pvz. kad greitai pamatome, suprantame ir įvertiname jo veidą ar stuomenį.

— Gražumą, sakote?

— Taip. Jo akių, skruostų, nosies, lūpų, plaukų ir stuomens bei liemens gražumą, anaiptol ne proto, charakterio ar apskritai kultūros. Vidujinių žmogaus vertybių grožį pamatyti tegalima tik geroką laiką su juo draugaujant, jo sielos knygą skaitant ir kiekvieną lapą, eilutę bei žodį stebint, svarstant ir apsprendžiant jų reikšmę, vertę ir, — naujos poros susidarymą galvoj turint, — požiūrį į naują gyvenimą — šeimos gyvenimą. Tai yra visa eilė didelių pastangų, darbų ir patyrimų, kurių juk per pirmąjį pasimatymą ir įsimylėjimą nei gudriausias vaikinas ar mergaitė neatliks.

— Bet, mielasis daktare, kad mano atveju to visai nereikėjo. Jis pasakė "Aš tave myliu", aš negalėjau nesakyti "Aš tave myliu", jis paklausė "Ar būsi mano žmona?" aš atsakiau "Būsiu", na, ir pati gražiausia mudviejų gyvenimo ir laimės dramos pradžia buvo suvaidinta.

— Ir vis dar ta gražioji drama tęsiasi? — paklausiau.

— Juk matote. Gyvename mudu, kaip dvi visai lygios širdys, kaip du visai lygūs protai bei charakteriai, kaip ... kaip čia pasakius... minčių ir žodžių stinga.

— Kaip du skaidriųjų padangių paukšteliai, — padėjau jai baigti. — Ak, dabar jau trys, — pridėjau mergaitę.

Ji šypsojosi jaunos motinos džiaugsmu, kuriam nieko lygaus nėra, palingavo galva ir tarė:

— Matote, nei aš apsirikau, nei apsigavau, paklausydama savo širdies šilto balso, kuris taip labai aiškiai, gražiai, stačiai stebuklingai kalbėjo apie jį per pirmąjį pasimatymą ir įsimylėjimą.

— Ir gerai, mieloji, kad tas širdies balsas vis taip šiltai tebekalba ir, galbūt, visada kalbės. Bet ne visoms poroms meilės laimė esti tokia dosni ir patvari. Širdies balsas atšąla, o tada...

— Ir dėl to daugiausiai kalti vyrai, kurie niekad moterų kaip reikiant ir kiek reikiant nepažįsta, nesupranta ir neišmoksta gražiai su jomis drauge gyventi. Taip, mielasis daktare. Jūs, vyrai, — mūsų, moterų, akimis žiūrint, — visada analfabetai — visada! — suliepsnojo jos akys. — Jūs niekad neišmokstate skaityti mūsų sielos knygos, suprasti mūsų širdies poezijos ir lūpų muzikos. Jūs tik skaitote mus menkesnėmis už žmogų, ir tiek! Jūs nepagalvojate, kad gamta daugiausia galvą suko ir visus savo talentus sudėjo, kol sukūrė mūsų kūno grožį. Ir sakyk, gerbiamasis, ar ne mūsų kūno grožis apvainikuoja augščiausią šioje žemėje grožį?

Aš tylėjau, žiūrėdamas į jos veidą, kurį visą aprėpė didžiausias klausimo ženklas. Pro jį veržėsi žvilgsniai, lyg giliausi šilumos ir šviesos šaltiniai, ieškodami atsakymo. Bet aš vis tylėjau. Juk ji nevisai klydo. Teisybė stovėjo kur tai kas augščiau klaidos. Tai viena, o antra, juk paprasčiausias vyro mandagumas reikalauja duoti moteriai paskutinį žodį, kurį ji laiko teisingesniu ir svaresniu už visas pasaulio teisybes, už visus įrodymų įrodymus.

Tuo tarpu pabudo mergikė ir pravirko — pasiprašė valgyti. Motina tuoj padavė jai krūtį, tardama:

— Ar manote, daktare, kad iš šitos mano žiurkutės išeis kada nors gera gailestingoji seselė, sakau, tokia, kaip ta jūsų Aldona?

— Kodėl ne? — atsakiau klausimu į klausimą ir pridūriau: — Tamstos širdyje bei sieloje slypi labai daug gražaus žmoniškumo ir nuoširdumo, ir jei tik sveika dalinsiesi šitomis tauriomis dorybėmis su savo dukrele, tai ir ji bus kaip tamsta arba kaip ta geroji seselė Aldona.

— Kurios vardą norite mano mergikei įkalbėti?

— O, gerbiamoji, aš tik patariu kaip geriausią ir gražiausią.

Ji visai motiniškai nusišypsojo ir tarė:

— Tai tegu jau bus Aldona.

— Tik Aldona, mieloji.

— Bet aš noriu jai ir antro vardo.

— Aš turiu ir antrą.

— Ir vis tos Aldonos?

— Tos...

— Koks gi jau tas?

— Nijolė.

— Nijolė? Gražus.

— Kaip ir tamstos dukrelė.

— Tai bus Aldona Nijolė.

— Aldona Nijolė Vismantaitė, — pridėjau ir tėvo pavardę.

Gražus šypsnelis užsimezgė jos lūpose, o pasitenkinimas švitėjo akyse.

Tuo tarpu mergikė, prisispaudusi savo burnyte prie jos krūties, tenkinosi tuo dideliu malonumu, kurį duoda gyvam daiktui maistas. Bet ji nežinojo, ką ji daro ir kodėl, tarytumei gėlė, kuri nežino, kam ji penisi žemės sultimis, o pražysta saulės spindulių dėka.

Aš jau turėjau skubėti pas kitus ligonius, tai atsisveikinau motiną rankos paspaudimu, o jos dukrytę su šiltais žvilgsniais, nes taip labai gražu buvo žiūrėti į smulkutį, dailutį jos veidelį, kuris rodė man pavasario pradžią, grožį ir džiaugsmą. Visa tai buvo sukrauta tame mažame jos veidely. Aš valandėlę stovėjau ir žiūrėjau. Tylios mintys tyliai veikė mano galvoje, nes kalbėjo tik mano siela, nesinaudodama jokiais krūtinės ir burnos mechanizmais. Kalbėjo šitaip: "Dabar jos veidely tik pavasaris — tik jauniausia jaunystė. Bet jis išeis, nes reikės vietos vasarai. Ir tada jos veidukas tebebus jaunas, nors gyvenimo rūpesčiai ir bandys įpinti į jį vieną kitą senėjimo vijoklį. Bet tik vieną kitą, nedaugiau. Tačiau kai ateis ruduo, tada senėjimas pasidarys drąsesnis, griežtesnis, ir jis prisimygęs rodys savo darbo vaisius: griovius griovelius apie burnos kertelės, apie nosies papėdėles, apie akis ir kaktos plotmėje, o plaukus nudažys baltais dažais, kurie tik sienoms tetinka, ne žmogaus galvai! Bet jį nugalės žiema, kuri bus dar griežtesnė ir neatlaidesnė. Į veidą, kuriame kadaise buvo tik grožis, žavesys ir jaunystės šypsnių poezija, ji pastatys šaltą, šlykščią šmėklą, kuri rodys, ranką ištiesusi, kelią iš gyvenimo, kelią į mirtį..."

SPORTO PASAULIS

Redaguoja:
REDAKCINIS KOLEKTYVAS

Rankraščius siųsti: SPORTO PASAULIS
5647 So. Rockwell Street, Chicago, Ill. arba 2325 So. 11th St., Milwaukee, Wis.

Atsak. Redaktorius:
BR KETURAKIS

BRON. KETURAKIS

Ar mes verti lengvaatletų vardo?

Nuodugnesnis Toronto žaidynių nagrinėjimas pamažu atskleidžia ir sportinės spaudos darbininkų tikrojo subrendimo lygį, kuris, deja, irgi ne daug kuo skiriasi ir nuo varžybose dalyvavusių sportininkų pasiruošimo.

Pravartu kiek plačiau sustoti prie lengv. atl. varžybų, kurios kaip ir kitos sporto šakos blankiai praėjo ir kas charakteringa, jog nesimatė ir tų stropiųjų darbininkų pranašumo, apie kurį vieno laikraščio skiltys dažnai mėgo pristatyti bendruomenei kaip darbštumo pavyzdį.

Bėgimai

Nėra nei jokios lengv. atl. rungties, kuri savo pasiruošimo plane neturėtų bėgimo, kaip stipriausio treniruotėj elemento. Mūsų visi bėgikai, gal būt, tik su dalina išimtimi, nėra susigyvenę su šio judėsio atlikimu. Jeigu pradžioje bandysime sustoti prie trumpų nuotolių (100, 200 ir 400 m.), tai čia ir tikrieji mūsų nugalėtojai ir tremties geriausi sprintai dar tik pradeda įkopti tikrojon vagon stiliaus atžvilgiu, o pati technika (judėsių atlikimas bėgime) pas visą eilę bėgikų sunkiai apvaldomas. Pavyzdžiui Puškorius, pečiuose kietas kaip cementas, kojų kėlimas velkamas pažeme, rankų judėsiai kryžminiai (kas apsunkina greitį ir neduoda tinkamos lygsvaros), galva panerta žemyn ir tas dažnai verčia atlikti užtęstą judėsį, nes galva svorio centrą reguliuoja ir atitinkamam kampe turi laikytis visos kūno linijos. Kojų technika — žingsnių tankumas geras, bet neišvystytas. Daug, daug pastangų į gerą pradžią, tada ir 200 m. bus geresnis laikas.

Mūsų Adamkavičius, kurį tremties gyvenimas augino daugiau kaip plataus masto šuolininką su gera 100 m. bėgimo pradžia, Apygardos p-bėse puikiai praėjęs šį nuotolį per 11,4 s. liko II-ju per 11,8 ir Puškorius žaidynių nugalėtoju — 11,7 s. Pridėti dar Vodopalą, kuris iš jų tikrai lengviausiai bėga, tik truputį per daug lošiasi atgal baigminiuose žingsniuose, turime tik tris vidutinio lygio bėgikus trumpų nuotolių ir tai tik 100 m. rungty.

Adamkavičiui reikia dar trigubai didesnės normos darbo ir laisvesnio judesio liemeny, atsieit, atsikratyti stangrumo, tada tiek 100 ir 200 m. bus žymiai geresnės pasekmės.

Pirmieji du (Puškorius ir Adamkavičius) debiutavo ir 200 m. bėgime. Vertinant patį bėgimą, neskaitant atsiektos pasekmės lygio — bėgikai pradžiamoksliai ir tikri naujokai. Tai bėgimas analoginiai panašus į vadinamus špurtus — su trukčiojimais, nes nežino kaip ir kada pilna jėga bėgti, kur atleisti ir vėl susikoncentruoti.

Čia pasireiškė ir ištvermės stoka — menkas kondicinis našumas, žodžiu, naujokiškas debiutas. Jų laikas abiejų po 24,0 s. (Adamkavičius liko nugalėtoju), prie gana sauso ir palaido bėgimo tako, nėra jau toks blogas ir geram take po 23,7 s. tikrai prabėgtų, bet rungtyninis pasiruošimas nepilnas, ką pats rezultatas gana apytikriai byloja.

Iš moterų išskirtina Šikšniūtė su geru tankiu žingsnių taktu, deja, per mažai pakeliamas kelių kampas, kas trukdo pilną ištiesimą viršutinės kūno dalies, ypač iš liemens (klubų vietos). Š. trūksta ištvermės ir dar kartą ištvermės. Startas — pradmė pas daugelį dar šlubuoja; gera buvo vyrų grupė (100 m.), bet dalis dar visai nežino ką ir kada (pradmėje esant) daryti ir štai po komandos "dėmesio" vienas atsistojo, pasiėmė lopetėlę ir vėl kasasi sau duobelę. Įdomu būtų matyti tokių lengvaatletų vadovus, ponus trenerius ir lengv. atl. k-dos kapitoną, kaip jie moko, rodo ir išleidžia į metines žaidynes klubui taškus rinkti.

Kanadietis lietuvis Dagilis pažymėtinas visai pakenčiamo stiliaus laikysena per visą 400 m. rungtį. Žingsnis gražus — netęstas ir lengvas, liemens ir pečių judėsiai tolygiai suderinti ir laisvi. Be konkurencijos — 56,4 s., nes sekantis net 60,3 s. vos teprabėgo, pasėkmė patenkinama. 54 s. tikrai lengvai gali bėgti. Linkime ir ateityje papildyti mūsų negausią šeimą.

Zatopeko stilius, bet laikas mūsiškis

Viduriniuose nuotoliuose labai nelaimingai iškritus Valaičiui I, kuris pačioje pradžioje 1500 m. nuotolio patempė Achilo sausgyslę, liko Zatopeko "įpėdiniai". Žinote, teko matyti daugelį bėgimų jaunų kareivių, šaulių būrių eilines kaimų ir valsčių šventes, bet šie debiutantai visus juos pralenkia savo sparta ir pasiruošimu.

1500 m. — 5:44,4 min. Ragauskas ir 3000 m. Krekoveckas 12:21,9 min., tai IV-tųjų žaidynių nugalėtojai ir pagal vieno sporto collegos mėgiamus rekordų sąrašus, sekančiais metais galėsime įtraukti ir 3000 m. bėgimo žaidynių rekordą — 12:21,9 min.

Tai istoriniai faktai, nes nei Lietuvoje, nei tremty tokių "gyvų" rezultatų dar nebuvo. Nenorįu užmesti kaltinimų patiems sportininkams tiesioginiai, nes vienas iš jų, tur būt, pirmukart take atsirado ir todėl 1500 m. kaip buvo pradmėje pastatytas, tai taip ir baigė II-ju taku visą nuotolį, nežiūrint kad buvo įsakmiai paaiškinta kur bėgimo metu laikytis. Kaltininkai mums aiškūs ir žinome kiek kuris sporto kl. dėjo pastangų lengv. paruošti.

12-metė geriausia bėgikė

Kad tokio amžiaus mergaitė ar berniukas gali išaugti tikrai stipria pajėga lengvaatletų tarpe, visi su tuo sutiksime, jeigu bus pagal amžių ir jo fizinį bei dvasinį supratimą mokomas ir auklėjamas. Nesakau treniruoti (nes šį terminą suprantame tikros įtampos sportinio darbo didėjimu), bet **mokyti ir auklėti.**

Jeigu Toronte buvo daug staigmenų, tai kodėl ir ši negali būti ir štai tą jaunutėlę mergytę klubo vadovas džiaugdamasis pristato į pradmę. Sausa, lėtų judėsių ir labai menkos fiz. išvaizdos jaunuolė leidžiama 60 m. bėgime. Tiesa, ji buvo I-ji, bet ką gi duoda tokiam kūdikiui šioji rungtyninė aplinka?! Jeigu tame amžiuje neduodami patys būtiniausi pagrindai — žaidimai, kur vaikiškas polėkis su ta mintimi gula ir kelia, kur įvairiarūšis žaidimų kompleksas nejučiomis vysto jauną organizmą ir kur vaikiška siela randa džiaugsmą tik tokių pačių — sau lygių (galvojime ir supratime) tarpe, tai mūsų metinės žaidynės, nors ir nestiprioje konkurencijoje, jai svetimos, nepriimtinos ir tuo tik darkoma jaunuolių tikrasis kelias į sportą. Kad toji lengvaatletė tokių mokymo ir auklėjimo pagrindų neturi ir kad jos niekas išskyrus tikrąsias treniruotes, to nemokino, tai mums aišku.

Mėtymai

Tiesa pasakius kai nebuvo Puzinausko, tai ir visos mėtymų pasekmės silpnutės, o kiti kurie dar stropiai vylėsi šį tą parodyti, nors aną senųjų laikų gerą formą prisimenant, tai "gerai susitvarkiusio klubo" buvo 5—6 val. per vėlai atvežti. Aplamai mėtymus vertinant tektų išskirti tik rutulio stūmime Vodopalą su priderančia naujokams technika, o visi kiti, tiek vyrai, tiek moterys, tai tik imituoja vadinamos mėtymų technikos veiksmus, bet ir tai nesutartinai, nes koją naudojant ranka ką kitą daro, vykdant įsibėgėjimą ieties metimui, nesugaudoma trys žingsniai (nors ir pamažu metimą atliekant).

Ryškiai metėsi į akis nesugebėjimas pagrindinių judėsių atlikti (siubavimo technika diskui, rutulio klaidinga laikysena stūmimo metu ir nemokėjimas, bent dalimi, įjungti liemens į darbą), žodžiu, mėtymų vaizdas (nekalbu apie duomenis) visai primityvus ir be jokios pažangos.

Vienintelis iš jaunųjų pažymėtinas — Paukštelis. Jo gerai apvaldytas sukinys disko mėtyme, žinoma, dar be staigumo registrų ir kitų plonybių, teikia jau malonesnį vaizdą žiūrovui ir patiems sportininkams, kad šio jauniaus yra nuoširdžiai padirbėta.

Stambusis Radys ir per 30 metrų peržengusi Ilgūnienė (disko metime), tai fiziniai stipriausios jėgos, bet Radžiui gana svaidyti po 32,35 m. — laukiame 1955 m. 42 m., o Ilgūnienei susimesti 35 m. Tai nėra sunku, tai tik žiemos metu įsijungti į darbą.

Liūdniausias ir apverktinas stovis mūsų ietininkių. Mielos lengvaatletės ietininkės, jeigu kitos moterys sviedžia per 50, dauguma per 40, tai kodėl nepasitempti ir fiksuoti bent per 30—35 m. Tai eilinė pasekmė nereikalaujanti ypatingų gabumų ir pastangų. Žinoma, 19 m. ir 15 m. ieties metimu skaityti lyg ir nepatogu, čia buvo ieties "stūmimas", nes kitaip — metant tikrai toliau lėktų. Tai irgi savos rūšies rekordas, deja, labai menkai mus atestuojantis ir garbės neduodantis.

Šuoliai

Šuoly į aukštį Kernius prisiminęs 1,80 m. iškopė į meisterius su 1,68. Jaunasis Liutkevičius liko II-ju irgi 1,68 m. Kerniaus dalyvavimas po 5—6 m. pertraukos, veik be pasiruošimo, buvo grynas įnašas "Vyties" kapitalui, o kartu įrodymas, kad dar jaunesnieji turi padirbėti ligi esamų tremties ger. pasekmių. Stiliai abiejų apvaldyti, bet be pasiruošimo, todėl 1,75 nepasiekė.

Į tolį Puškorius ir Pūdymaitis persirito per 6 m. (6,15 ir 6,13), nors pats įsibėgėjimas irgi nepalankus buvo. Po 6,50 m. gali atsiekti, tik sąlyga — darbo ir rūpestingumo.

Moterys šuolininkės su Točilauskaite, kuri žymi 5,02 m. (labai retomis progomis) ir Šikšniūtė — 4,78 m., tai vienintelės iš kurių galime pastovių 5,30—5,50 reikalauti ir tikėtis. Prei gero greičio reikia geresnio atsispyrimo ir pilno judėsio ore, tada 5,30—5,50 m. bus tikroji norma.

Šuoly į aukštį silpnos visos, nes tik Š-tei parvyko 1,30 persiristi, bet čia rezultatas tik jaunučių klasei, o ne moterų. Tai apleista rungtis, be prieauglio ir be noro (esančioms dalyvėms) atsidėjus padirbėti.

Tektų dar prisiminti jaunių Ščerbą šuoly į aukštį 1,60, kuris anot Tamulyno (mat, jo mokinys treniruotėse) gali būti pažangus ir turįs davinius, o kitas prieauglis apie kurį kai kas skelbia, tai dar nėra prieaugliu sportininkų, bet tik palaidu ir neapjungtu jaunimu, kuris varžyboms artinantis buvo sp. kl. surinktas ir atvežtas į aikštes be treniruočių, be pagrindinių teoretinių žinių apie lengv. atl., todėl ir be rezultatų.

—o—

Sekančiame Sp. Pas. skyrely duosime baigiamąsias išvadas, ta pat proga dar bus ir apie lengvąją atletiką.

Įvairios sporto žinios

Anglijos vienuolikė laimi prieš Šiaur. Irlandijos 2:0. Tai buvo generalinis anglų bandymas prieš rungtynes su Vokietija (1.XII. Londone).

1955 m. pasaulio p-bės lauko rankiny — handball įvyks Vokietijoje. V-ja yra dabartinis pasaulio meisteris.

Jugoslavija — Austrija futbolo rinkt. susitikimas baigėsi 2:2 (2:1). Rungtynės buvo Vienoje. Austrai 3 min. pelnė įvartį, bet 19 min. buvo išlyginta ir 31 Bobeks persvėrė 2:1. Žiūrovų 55,000.

Grupė vokiečių rinkt. lengvaatletų išvyko į Japoniją. Grįždami mamo sustoti ir Kalifornijoje. Ta proga suruoštuose varžybose Will išmetė ietį 74,06 m. Pasekmė. geresnė negu Vokietijos r., bet aikštė nepraošta pagal reikalingus rungtynių nuostatus, todėl krašto reik. nebus užskaityta.

Europos meisteris (100 ir 200 m.) Heinz Fuetterer 100 m. prabėgo per 10,3. Pakartojo Europos rekordą ir pasauly stovi (šiometinėj lentelėj) I-joje penkiukėje.

Emil Zatopek apdovanotas Krašto Taikos premija.

Vokietijos penkiakovos nauju rekordistu tapo Peter Roetig. Pasekmės: 7,12 į tolį, 44,10 ietis, 21,8 s. — 200 m., 33,88 diskas ir 4:49,6 — 1500 m. Sumoje 3017 taškų.

Geriausias Vokietijos stalo tenisistas Conny Freundorfer (MTV Muenchen sp. kl.) už nesportišką elgesį suspenduotas 2 mėn. nuo visų rungtynių. Anglijos Vokietijos futbolo rungtynėms teisėjaus italas Orlandini.

Vokietijos raitelių grupė su Thiedamann (3 v. Helsinky) ir Winkler (šiųmetinis pasaulio meisteris) atvyksta į U. S. A. Dalyvaus Harrisburge, Philadelphijoje ir New Yorke. Po to į Torontą (vienoms rungtynėms).

Spalio mėn. bėgy įvyksta net 16 tarpvalstybinių futbolo rungtynių. Dalį pasekmių paskelbsime, kitas ir duosime. Sekite!

Garsusis Fritz Walter su angažamentu dalyvauti filmoje ir savo knyga apie pasaulio futbolo p-bes Berne, vokiečių spaudos smarkiai šturmuojamas.

Dvi lenkaitės: Dunska ir Kussion nušoko per 6 m. Pirmoji 6,12, II-ji 6 m. Kur gi mūsų moterų tokie šuoliai!

Suomis Landstroem, 4,40 šuoly su kartimi, Europoje pirmauja. Tokiu pat rezultatu ir švedas Lundberg stovi II v.

Pirkite JAV taupymo bonus

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Narys

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki $10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSN.
4038 ARCHER AVENUE CHICAGO 32, ILLINOIS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT CICERO 50, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
KVIEČIA VISUS Į BENDRĄ LIETUVYBĖS DARBĄ

PRIKLAUSYTI Susivienijime Lietuvių Amerikoje, tai susijungti su savo broliais ir sesėmis bendram lietuvybės išlaikymo darbui ir kovai už gražią Lietuvos ateitį.

LIETUVYBĖS SLA VAJUS, prasidėjęs Vasario 16-tą, suteikia įstojimo į SLA lengvatas visiems naujai įstojantiems. Pasinaudokite šia proga.

APDRAUDA Susivienijime Lietuvių Amerikoje yra parankiausia, pigiausia ir tikriausia — sujungta su fraternalėmis naudomis. SLA apdrauda pagelbės Jums ir jūsų šeimai nelaimėje.

SLA VEIKLA ir jo tikslai bei praeityje nuveikti darbai ir pasiekti nuopelnai aprašyti atskiruose leidiniuose, kuriuos gausit tuojau nemokamai, jei parašysit SLA Sekretoriui:

DR. M. J. VINIKAS
307 W. 30th Street, New York 1, N. Y.

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Pradėk taupyti tuojau... Mes mokam aukštus dividendus
Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdraustl iki $10,000.

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASS'N.
4038 Archer Avenue Tel. LAfayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!

Taigi pradėk taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje.
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki $10,000.00.

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
Telefonas: LAFAYETTE 3-8249
CHARLES ZEKAS, Secretary
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadieni 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų.
Trečiad. 9:00 ryte iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

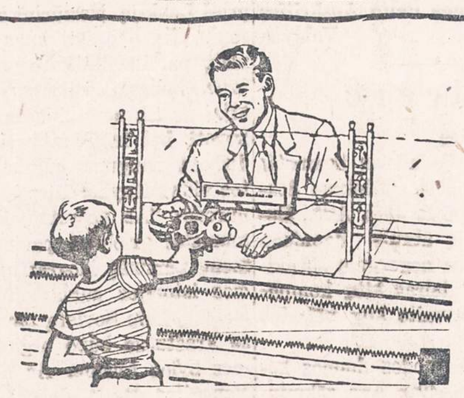

WELCOME, SAVER!

Smulkūs ir stambūs taupytojai vienodai prašomi atsilankyti prie mūsų langelio. Jūs galite pasirinkti taupymo sistemą ir visada rasite draugiškus žmones, pasiruošiusius jums patarnauti. Santaupos apdraustos iki $10,000. Dideli dividendai mokami 2 kartus į metus.

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $10,000

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 SO. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILLINOIS
Telef.: HAymarket 1-2028

Valandos: Pirmad., antrad. ir penktad. nuo 9 ryto iki 4 val. vak. Ketvirtad. nuo 9 ryto iki 8 vak. Trečiad. uždaryta. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 valandos po pietų.

Siegler PATENTED AUTOMATIC GAS HEATERS

Galite apžiūrėti visų modelių pečius

MŪSŲ ĮRENGIMUS PRIPAŽINS GAS CO. INSPEKCIJA.
Sudėsime visus vamzdžius į jūsų sienas ir duosime Jums

Vienerių metų aptarnavimo garantiją

Apšildymo patarimai veltui

Užeikite, parašykite arba patelefonuokite mums apie savo apšildymo problemas. Mūsų patyrę inžinieriai noriai pagelbės Jums praktiškai ir pigiausiai išspręsti Jūsų problemas.

OGDEN STOKER SALES & SERVICE
1314 WEST GRAND AVENUE
Phone: SEeley 3-7112-3
Hours: 9 to 5:30 Daily — Mon. and Thurs. 9 to 9

But will he be a doctor?

Your ambitions for *your* child— whatever they are— can only come true if you act now!

If your dreams for your young child include a college education, why gamble on being able to afford it "someday"? It's so easy to be sure about it, if you start saving now—the *automatic* way—through the Payroll Savings Plan!

It's simple! Just tell your company's pay office how much you want to save — anywhere from a few dollars to as much as you want. This sum is then saved for you every payday. It is invested in U. S. Series E Savings Bonds which are turned over to you, and which earn good interest for you.

It's systematic! Just think — if you sign up to save $3.75 a week, in 5 years you'll have $1,025.95 — in 9 years 8 months, $2,137.30 — and in 19 years 8 months you'll have $5,153.72.

It's sure! Once you join, your saving is automatically done for you before you draw your pay. You don't have to do a thing. And your child's education will be provided for by money you don't even miss now.

Eight million working people are now on the Plan—saving for a home of their own, a college education for their children, or any of those things made possible *only through systematic saving*. So join the Payroll Savings Plan right now — or, if you are self-employed, join the Bond-A-Month Plan where you bank. Do it today!

Your baby's future starts today— when you save with United States Savings Bonds through the Payroll Savings Plan!

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

NAUJIENOS
1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

Roosevelt Furniture
Pavasarinis birželio mėn. matrasų $19.95 ir brangesnių.

IŠPARDAVIMAS

Galite įsigyti naujus matrasus ir springsus Slumberon, Englander, Pilo Rest ir kitų išdirbysčių. Atvykite į šią lietuvišką baldų krautuvę ir pasirinkite moderniškiausių baldų prieinamomis kainomis ir lengvomis sąlygomis.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

Moving Moving
PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI
ILGŲ METŲ PATYRIMAS — PIGUS SĄŽININGAS PATARNAVIMAS.
NAUJI DIDELI SUNKVEŽIMIAI — PATOBULINTI PERKRAUSTYMUI ĮRANKIAI, KAIP PATYS SUNKVEŽIMIAI, TAIP IR JŪSŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INŠIURINTI.
J. NAUJOKAITIS 2022 WEST 69th STREET, CHICAGO 29, ILLINOIS. Tel.: WAlbrook 5-9209

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Moderniškiausi baldai, 1954 metų modelio televizijos aparatai: ZENITH, MOTOROLA, WESTINGHOUSE, SYLVANIA ir daug kitų. Skalbiamos mašinos, šaldytuvai, gazo šildymui pečiai: SIEGLER, MOORE IR kiti. Radio aparatai kilimai, spyruokliai, matracai ir visa, kas tik reikalinga namų įrengimams.

Lengvi išmokėjimai. sekmadieniais jokių taksų.

FURNITURE CENTER INC.
Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS
3222-24-26 So. Halsted Str. VIctory 2-4226
Įmonė atidaryta: Pirm., Ketv. 9-9:30 Kitomis dien. 9-6. Sekm. 10-5 val.

SHULMISTRAS & CO.
INSURANCE
REAL ESTATE
4004 S. ARCHER AVE.
CHICAGO 32, ILL.
LAfayette 3-6300
Property Management · Mortgages · Title Loans · Notary Public · Insurance
Agent for ARCHER CURRENCY EXCHANGE · Checks Cashed · Money Orders

America's most important desk job

Right here, in the schoolroom, is where our children's future—and through them, the future of our country—begins to take shape.

Your local school board, P.T.A.'s and other public-spirited groups need your help and support to give our children the kind and quality of education they deserve. For free booklet "How Can Citizens Help Their Schools," write Better Schools, 2 West 45th Street, New York 36, N. Y.

BETTER SCHOOLS BUILD BETTER COMMUNITIES

Naujienos — 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Drabužių rinkliava

Chicagos Balfo Apskrities Valdyba skelbia Chicagoj nuo š. m. spalio 16 d. iki gruodžio mėn. 4 d. rūbų vajų.

Rūbais suprantama — patys rūbai, avalynė, patalynė ir skalbiniai.

Rūbai tremtiniams yra labai reikalingi, nes tremtiniai neturi už ką jų įsigyti. Šiame krašte padėvėti rūbai turi ne tiek daug vertės, bet, persiųsti tie patys drabužiai tremtiniams, yra tiksliai sunaudojami ir yra nepaprastai didelė parama; juo labiau, kad tremtiniams tenka gyventi neprivalgius bei šaltose patalpose. Todėl visuomenė prašoma rūbus gausiai aukoti, o Balfo skyriai vietoje daryti viską, kad ši rinkliava būtų sėkminga.

Žinant, kad rūbų transportas brangiai kainoja, siunčiamieji rūbai dar turėtų būti tinkami dėvėti.

Taip pat prašoma, šalia rūbų aukojimo, aukoti, kiek kas gali, ir rūbam pervežti iki New Yorko; tačiau ir negalį paaukoti pinigų persiuntimui vis tiek daro didelę auką, aukodamas vien tik rūbus.

Šiemet susidarė tokia padėtis, kad dėl patalpų stokos ar kitų nepalankių aplinkybių ne visi Balfo skyriai galės atlikti rūbų rinkliavą vienu laiku.

Kai kurie Balfo skyriai vykdys rūbų rinkliavą jau šiuo metu, būtent:

Bridgeporto rajone — 3 Balfo skyrius spalio 16—30 d., kasdien 5—8 v. v., Šv. Jurgio parapijos patalpose, 3230 S. Lituanica Ave.

Northside — 4 Balfo skyrius, spalio 16—30 d., kasdien 6—8 v. v., Šv. Mykolo parapijos patalpose, 1644 W. Wabansia.

Marquette Parko, 5 Balfo skyrius, spalio 18—30 d., kasdien 2—9 v. v., išskyrus sekmadienius, Šv. P. Gimimo parapijos patalpose, 6812 S. Washtenaw Ave. Priėmimo reikalais rūpinsis P. Rauskinas, 6616 S. Rockwell, telef. HE 4-9032.

Brighton Park — 6-as Balfo skyrius, spalio 18—30 d., kasdien 7—8:30 v. v., p. Jonas Kerulis, 2417 W. 45th St.

Roseland — 57 Balfo skyrius, spalio 16—30 d., kasdien, Visų Šv. parapijos patalpose 10806 S. Wabash.

Čia nesuminėti Balfo Skyriai praves rūbų rnikliavą atskirai, bet ne vėliau kaip gruodžio 4 d.

Be to, Balfo Apskrities Valdyba turi savo žinioje 2240 W. 71 St. rūbams sandėliuką. Jeigu kas, atiduodamas rūbus, būtų varžomas ypatingo laiko, prašom tuo atveju kreiptis į rūbų vajaus reikalams v-bos narį p. J. Bliūdžių asmeniškai, 2240 W. 71 St., arba tel. PR 6-4538, kasdien 6—7 v. v.

Chicagos Balfo Apskrities Valdyba

Cicero

Įvairios žinios

Čia plačiai žinomas ilgametis kirpėjas (barber) Aleksas Stasiulaitis, 1405 S. 49th Ave., šiomis dienomis atgulė ligoninėn Loretta. Turi negerumų su akimis. Jei neatsiras kitų komplikacijų, tai savaitė kita vėl stos į darbą.

Vienintelė juodos duonos kepykla 1425 S. 49th Ave. sėkmingai vertėsi. Buvo patyręs kepėjas Pagalys su žmona. Iš paviršiaus atrodė viskas gerai, kepami gaminiai buvo skanūs. Bet namo savininkas Miliauskas kietas nuomai. Tai tuo būdu turėjo skirtis.

Tikiu, kad ilgai langai nestovės "užmaliavoti". O gal pats savininkas grįš į senąjį darbą. Jis jau keletą metų kaip leidžia atostogas. —D.

— Buvę tremtiniai, nepamirškite likusių niūriose stovyklose savo draugų. Bent vieną kartą metuose aukokite jiems vienos dienos uždarbį!

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Photo

Clyde Powell, Federal Housing Authority įstaigos pareigūnas, apleidžia liudininko kėdę. Minėtoje įstaigoje jis ištarnavo 10 metų ir per tą laiką "sutaupė" 138,000 dolerių daugiau, negu sudarė jo visa alga. Jis visą laiką smarkiai gembleriavo: buvo didelis arklių lenktynių mėgėjas.

Pabėgo aukštas Lenkijos pareigūnas

Neseniai Amerika suteikė globą komunistinės Lenkijos aukštam pareigūnui Juozui Swiatlo. Prieš pabėgimą Swiatlo buvo Lenkijos saugumo ministerijos direktoriaus pavaduotojas. Praėjusių metų gruodžio mėn. pradžioje jis ir jo viršininkas, kuris vadovavo 10-jam skyriui, tvarkančiam Lenkijos vidaus saugumą, atvyko į Rytų Berlyną saugumiečių konferencijon.

Konferencijos metu Swiatlo ir jo viršininkas pulk. Anatolijus Faigin per klaidą pateko į Vakarų Berlyną. Ten jie pastebėjo, kad krautuvėse yra apstybė prekių, ir kitą dieną nutarė kai ko nusipirkti. Swiatlo viršininkui Faiginui nuėjus keisti markes į Vakarų Vokietijos valiutą, Swiatlo staiga dingo. Jis prisistatė prancūzų dalies policijai, o iš ten patėko į amerikiečių karinės policijos rankas. Po eilės mėnesių tyrinėjimo, jam buvo suteikta teisė išvykti į JAV-bes.

Swiatlo spaudos atstovams pareiškė, kad jis nusistatė pabėgti iš komunistinės Lenkijos, patyręs, jog valdančioji komunistų partija deda pastangų daugiau patarnauti Sovietams, negu Lenkijai. Jis nurodė, kad dar paauglys būdamas, priklausė komunistų partijai ir už savo idėjas buvo patekęs du kartu į nepriklausomos Lenkijos kalėjimą. Jam kilo kai kurių abejonių dėl komunistinės santvarkos tik parodomojo teismo metu Maskvoje, kai 1936 m. buvo nuteisti žinomieji komunistai. Šią abejonę dar labiau sustiprino Vokietijos — Sovietų santarvė, padaryta 1939 m., kuri buvo nukreipta prieš Lenkiją. Nežiūrint šių abejonių, jis liko ištikimas komunistų partijai iki karo pabaigos, prileisdamas, kad ji sugebės Lenkijai ne tik nepriklausomybę iškovoti, bet ir ją atkurti. Jam dirbant saugumo ministerijoje, tos viltys išnyko. Tarp kitko, jis nurodė: "Aš patyriau, kad komunistai griebiasi pavienių asmenų partinių biografijų ir pačios istorijos suklastojimo. Aš mačiau, kaip Sovietų pavergtuose kraštuose buvo organizuojamos bylos teisme. Aš stebėjau Vengrijos Rajk, Čekoslovakijos Slanskio ir Lenkijos Gomulkos nuteisimą. Pasirėmęs avo patirtimi, galiu tvirtinti, jog visos tos bylos tepatarnavo tik Sovietų imperializmui. Aš buvau liudininkas, kaip Lenkijos komunistų partijos centro komitetas klusniai vykdė Maskvos įsakymus. Visi tie įvykiai mano ankstesnes abejones dar labiau sustiprino ir vertė padaryti sprendimą Vakaruose ieškoti laisvės". —P.

Čiurlionies Ansamblis atliks puikią programą **NAUJIENŲ VAKARE Lapkričio 14 dieną** Sokolų salėje 2337 So. Kedzie Ave.

Lietuviai tarsis dėl balsavimo

Lapkričio 2 d. yra balsavimo diena. Tą dieną svarbūs klausimai lies lietuvius. Ką mes darysime? Šie svarbūs klausimai bus sprendžiami nepaprastame susirinkime, kurį ruošia Lietuvių Demokratų Lyga. Esate nuoširdžiai kviečiami atvykti į Lietuvių Auditorijos salę, 3133 So. Halsted St., ateinantį sekmadienį, spalio 17 d., 2 val. po pietų.

Tą popietį bus išdalinta per šimtą gražių prizų. Bus įdomi programa su pasilinksminimu. Įėjimas nemokamas. Šokiams gros Pakšto kapela.

Kinijos mažasis karas

Tik kelioms savaitėms praslinkus nuo Maocetungo paskelbimo, kad Formozos sala būsianti užimta Raudonosios Kinijos, pradėtas Kinijos mažasis karas. Prieš pat Manilos konferenciją, kurioje vakariečiai sutarė dėl Pietryčių Azijos saugumo, Maocetungo įsakymu pradėtas puolimas Kimoj salos, kuri yra 15 km. nuo Kinijos žemyno. Pastarąją savaitę karas tarp Raudonosios ir Tautinės Kinijos pasiekė dar didesnę įtampą.

Tautinės Kinijos vyriausybė nutarė ginti jų valdytą Kimoj salą ir įsakė savam jūrų laivynui pulti komunistinės Kinijos karinius sutvirtinimus. Komunistinė Kinija pradėjo telkti jūrų laivyną užimti Kimoj salą. Tautinės Kinijos sprausminiai lėktuvai užpuolė laivų telkinius ir bombardavo Amoj uostą, iš kurio apšaudoma Kimoj sala.

Šių įvykių akivaizdoje Amerikos vyriausybė užtikrino, kad ten esantis 7-tasis jūrų laivynas ginsiąs Formozą. Jis atitinkamai pertvarkytas ir sustiprintas pavestam uždaviniui tinkamai atlikti.

Abiem šalims panaudojus turimus ginklus ir vis smarkiau bepuolant, anglai pareiškė susirūpinimo dėl padėties ir pasiūlė amerikiečiams tuo klausimu pasitarti. Amerikos užsienio reikalų ministeris John Foster Dulles tik ką pasibaigus Manilos konferencijai pareiškė, kad amerikiečių laivynas bet kuriomis sąlygomis ginsiąs Formozos salą.

Tarpusavių kiniečių karui beįsiliepsnojant ir Sovietams numušus Amerikos karo lėktuvą, tarptautinė įtampa dar labiau padidėjo. Amerika įteikė protestą Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai. Amerikos ir Sovietų atstovai nesutarė Saugumo Taryboje. Sovietų atstovas Andrei Višinski atsisakė stoti į tarptautinį teismą tai bylai išspręsti.

Per pastaruosius kelis metus Sovietai pašovė 6 amerikiečių karinius lėktuvus. Tik dėl pastarojo Washingtonas kreipėsi į Jungtines Tautas. Kai kurie amerikiečiai politikai reikalavo, kad Amerika nutrauktų diplomatinius santykius su Sovietais. Tarptautinės politikos sluoksniuose prileidžiama, kad šis mažasis Kinijos karas gali būti priežastimi naujo pasaulinio gaisro. —E.

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

Biržėnų Klubas kviečia visus savo narius ir bičiulius atsilankyti į sueigą —susitikimo pobūvį po vasaros atostogų, kuris įvyks š. m. spalio 17 d., 3 val. po pietų Lietuvių Auditorijoje (žem. salėje, 3133 So. Halsted Street.
—Klubo Valdyba.

Svarbus BALF 4-to skyriaus susirinkimas įvyks sekmadienį, spalio 17 dieną, 12:30 val. po pietų parapijos salėje, 1644 Wabansia Ave. Visi skyriaus nariai ir BALFo rėmėjai prašomi dalyvauti.
—Br. Tubelis, sekr.

Amerikos Lietuvių Piliečių Pašalpos Klubo mėnesinis susirinkimas bus sekmadienį, spalio 17 d., 1 val. popiet, Hollywood svet., 2417 W. 43rd St.
—P. J. Petraitis, rašt.

Dariaus-Girėno moterų vienetas (271 American Legion Auxiliary) šaukia savo susirinkimą trečiadienį, spalio 20 d., legionierių salėje, 4416 So. Western Ave. Mrs. Ona Parker, nauja pirmininkė, ves susirinkimą. Bus daug naujų dalykų svarstyti. Narės prašomos atsilankyti į šį susirinkimą 7:30 val. vakare. Po susirinkimo bus užkandžių. —M. K.

GĖLININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkti
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020

LOVEIKIS
Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 S. Halsted St. YArds 7-7308

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

URBA
Gėlės Mylimiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuvėms, Papuošimams.
GĖLININKAS
4159 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

STEPONAS C. LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Trys Koplyčios
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. PUllman 5-1270

LIŪDESIO VALANDOJ ŠAUKITE
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Air Conditioned Chapel and Parking Facilities.
6845 S. Western Ave. RE 7-8600-8601
Gyvenantiem kitose miesto dalyse gausim koplyčią arčiau jūsų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILL.
TELEFONAI:
GRovehill 6-2345-6 TOwnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel.: YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

VASAITIS - BUTKUS
1446 SO. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone: YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS-VANCE
6126 W. ROOSEVELT ROAD Phone: OLympic 2-5245

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. TEL. YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228

KAIP ĮSILĄPOJA AUTORITARIZMAS

Paralelės

(Tęsinys)

"Ar tamsta turi kitų žmonių, kurie yra ar buvo Jaunųjų Komunistų Lygos nariai, dirbančių tamstos laikraštyje?... Tamstos rekordas, kiek aš galiu matyti, nerodo, kad kovojote prie komunizmą. Tamsta kovojai prieš kiekvieną žmogų, kurs kada nors bandė kovoti prieš komunizmą. Tamstos laikraštis, mano nuomone, yra artimiausias ir beveik lygiagretis su Daily Worker... Ar tamsta puolei J. Edgar Hooverį savo laikraščio vedamose skiltyse?... Ar tamsta bent kada, savo vedamųjų skiltyse, per pastaruosius dvejus metus pagyrei FBI?... Ar tamsta visuomet buvai kritiškai nusistatęs prieš Un-American Activities Committee? Ar tamsta manai, kad Jenner dirba gerą darbą?... Ar tamsta pažįsti Bernard DeVoto?... Nė vienas, kas yra antikomunistas, neišstatytų New York Post į lentynas kovai su komunizmu, taip pat kaip jie nesinaudotų Daily Workeriu... Jei tamsta ar aš būčiau komunistų partijos narys ir norėtume siekti komunistų linijos laimėjimo, gal būt, pats sėkmingiausias kelias tam pasiekti būtų pasiskelbti, esą mes apleidome partiją; ir pasisekus paimti laikraštį į savo rankas pulti ir teršti kiekvieną, kas veikliai kovoja su komunizmu. Dabar, nesakant, ar tamsta taip padarei, tamsta sutiksite, kad tatai būtų gera taktika, ar ne?... Aš jaučiu, kad tamsta nesi išsižadėjęs komunistų idealų. Aš jaučiu, kad tamsta jiems tarnauji labai labai veikliai"...

Gaila, neturiu žinių, kokios rūšies vizitą pas McCarthy turėjo katalikų misionierius tėvas **Leon Sullivan,** buvęs suimtas ir kalintas komunistų Kinijoje. Bet įdomi yra jo rašinio ištrauka iš JAV katalikų sayaitraščio **"The Commonveal"**, 1952 m. lapkričio 14 d.: "Aš verčiau grįžčiau į savo kalėjimo celę komunistinėje Kinijoje, nekaip pasinaudočiau McCarthy 'protekcija'. Jis yra didelė, jei ne didžiausioji grėsmė Amerikos laisvei, didesnė negu Kremliaus karinė galybė ir, tikėkite man, aš nė kiek nemažinu nei Kremliaus galybės, nei jo gudrybės".

Išvadoje reikia pastebėti, kad ir šis mano antrasis "žagarų" žiupsnis į McCarthy ar McCarčiui sukurtą laužą kai kam gali atrodyti tik "santa simplicitas", bet reikia nepamiršti, kad lietuvių balsuotojų USA yra ne toks jau mažas skaičius, ir bet kuris kandidatas į aukščiausią vietą juos aukštai vertina. Taigi, ne visvien, kam lietuviai laikui atėjus savo balsus atiduos. **Netikiu,** kad mūsų ir mūsų tautos bei tėvynės interesuose būtų, kad tuos balsus gautų McCarthy. Taigi, klausimą nušviesti ir iš kitos pusės yra būtina, ir, kaip iš žemiau pateikiamo matyti, spauda turi didelę jėgą.

Pasak to paties "The Progressive: McCarthy — A Document Record": "Jo (McCarthy) galia didžiausia dalimi paeina dėl mūsų nesugebėjimo pradėti kovą anksčiau. Įrodymas yra nulemiamas, kad McCarthy negali ilgai tvėrti ten, kur žmonėms pateikiama tiesa apie jo 'krusados' charakterį".

"Labiausiai įtikinantis įrodymas buvo 1952 m. rinkimai Wisconsine. McCarthy laimėjo visas kauntes valstijoj, kur visi ar daugumas laikraščių jį rėmė arba atsisakė kelti aikštėn jo smerktiną elgėsį, arba tylėjo. Bet **jis prakišo kiekvieną kauntę valstijoje, kurioje arba dienraštis arba darbo savaitraštis kovojo prieš jį faktais".**

Kad ir šiandien panašiai jau vyksta, praneša spauda iš New Yorko:

NEW YORK — Pirminių rinkimų daviniai, ateiną iš devynių valstijų, trečiadienį parodė, kad du sen. Joseph McCarthy priešai buvo išrinkti republikonų vėliavos nešėjais — vienas jų senatoriaus gimtinės valstijoje Wisconsine.

"Sėkmingasis McCarthy priešas Wisconsine buvo Fred R. Zimmerman, siekęs per republikonų nominacijas Wisconsin valstijos sekretoriaus vietos.

"Per Wisconsino valstijos ofisų balsavimus, kuriais buvo nominuotas Mr. Zimmerman, republikonas Harlan Kelley pralaimėjo nominacijas Sauk kauntės distrikto prokuroro vietai. Mr. Kelley buvo prokuroras, vedęs legalią akciją (teismo bylą) prieš vietinį 'Joe Must Go' klubą, reikalavusį atšaukti sen. McCarthy".

(Pabaiga)

—**Prieš perkant,** laikrodį Omegą ar Cimą, pianiną, rekorderį ar patefoną, foto, radio aparatą, rašomą ar siuvamą mašiną verta pasiteirauti pas J. KARVELĮ, 3322 South Halsted St., Chicago, Ill., tel. YArds 7-0677. Sk.

1955 metų TELEVIZIJOS

RADIJO APARATAI SU FM
— FONOGRAFAI —
TV IR RADIJO LEMPOS

APARATŲ SUTAISYMAS

dirbtuvėse ir namuose atliekamas patyrusių inžinierių. Sąžiningas ir geras patarnavimas garantuotas.

DAINA TELEVISION
sales-service

3130 So. Halsted St. DAnube 6-6867

— Mažieji lietuviukai tremtyje nori mokytis. Padėk jiems savo auka!

Padėka

Šokių vakaras, įvykęs spalio 2 d., Vengeliausko svetainėj, 4500 So. Talman Ave., kurio pelnas buvo skiriamas ligoniui Antanui Jonikui, 2617 W. 43rd St., kurio suparalyžavo dešinę pusę kūno, davė gražaus pelno — $190.35.

Už taip gražų pasisekimą Antanas Jonikas ir Rengimo Komisija (Nellie Wilcop, Adelė Sankus ir Adela Burba) reiškia širdingą padėką "Naujienoms" už korespondenciją, radijo vedėjams (S. Barcus, L. Vanagaitienei, P. Šaltimierui ir Jos. F. Budrik, Inc.), už vakaro garsinimus.

Širdingai dėkojame Petrui Vengeliauskui už svetainę, kurią aukojo tam tikslui. Taip pat ir visiems darbininkams, rūpestingai dirbusiems. Skanius valgius pagamino ir aukojo Adelė Sankus, Nellie Wilcop, Suzanne Gestar ir Sophie Pocius. Prie saldainių buvo Magdelene ir Jurgis Miliūnas, o prie baro Eddie Wilcop, Marie Keller, John Degutis, Antanas Burba ir Suzanne Gestar. Ona Paplauskienė pardavinėjo maistą. Prie biletų buvo Simon Viršila, Clementine Shrupsha, o Konstantas Kondrotas prie drabužių. Dėkojame pinigų aukotojams William Christian, William Skiriui ir Konstantui Kondrotui. Taip pat ir visiems mieliesiems svečiams už atsilankymą ir gausų parėmimą.

Antano Joniko ir komisijos vardu **Adela Burba**

Dr. Montvidas Mayo Klinikoje

Čikagiečiams gerai pažįstamas Dr. A. Montvidas išvyko į Rochesterio, Minn., Mayo Klinikas, kad galėtų susipažinti su pačiomis moderniškiausiomis naujovėmis medicinos srityje. Jis dalyvauja gydytojų konferencijose, klauso paskaitų, seka operacijas ir stebi naujausias gydymo priemones. Į Chicago jis grįžta spalio 18 dieną.

Jau ruduo...Broliams tremty Jūsų pagalba greit reikalinga. Nesivėlink nusiųsti kiek nors Balfui

Iždininko adresas:

J. DAUKUS, 3339 W. Evergreen St., Chicago 51, Illinois.

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

TRANE Savings & LOAN ASS'N

INSURED UP TO $10,000

5%

2555 West 47 th Str. CHICAGO 32, ILL. LAF. 3-1083

B.R.PIETKIEWICZ PRES.

PLANINGAS TAUPYMAS
MOKA GERUS DIVIDENDUS

Kiekvienas žmogus turėtų atlikamus nuo pragyvenimo pinigus taupyti kas savaitę.

Taupyti reikia: senatvei, vaikų mokslui, įsigijimui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitiems reikalams. Kas turi susitaupęs pinigų, tas jaučiasi saugesnis ir laimingesnis. Pradėk taupyti šiandien!

MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. VIrginia 7-7747
Savings Insured to $10,000 by F.S.L.I.C.

DĖL NAMAM REIKMENŲ VISUOMET LANKYKITE ŠIĄ

ERDVIĄ IR PATOGIĄ SENIAUSIĄ LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĘ

PROGRESS FURNITURE Co

4181-83 ARCHER AVE.
Tel.: LAfayette 3-3171
Brighton Parko Kolonijoje.

KAS DIENĄ ČIA RASITE DIDŽIAUSIAS PREKIŲ VERTYBES
Naujausių madų, geryjų išdirbyščių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namam reikmenų. LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS.

30 METU SUKAKTIS

Chicago Savings and Loan Association mini pasėkmingo finansinio gyvenimo 30 metų sukaktį. Šia proga Chicago Savings per ateinančius šešis mėnesius, pradedant Liepos-July 1 diena, apdovanos puikia Ball-Point plunksna kiekvieną naują taupytoją ir kiekvieną seną taupytoją, padidinusį savo indėlius.. Be to, kiekvienas taupytojas dar gaus tikietą, kuriuo turės progos laimėti vieną iš 150 tableware setų: 25 Rogers Silver setų 8 asmenims ir 125 vėliausių ir gražiausių stainless steel setų 6 asmenims.

Chicago Savings per 30 metų finansinio gyvenimo visada išmokėjo taupytojams pilną taupomą sumą, mokėdama aukštesnį dividendą, negu dauguma kitų finansinių įstaigų. Už praeitus šešis mėnesius mes ir vėl išmokėjome 3% (3% per annum).

Chicago Savings kviečia lietuvius pasidėti savo sutaupytus pinigus į šią saugią ir tvirtą 14 milijonų įstaigą. Mūsų 30 metų saugaus ir pelningo patarnavimo lietuviams rekordas užtikrina indėlių saugumą ir geresnį dividendą. Be to, pas mus kiekvieno taupytojo pinigai yra apdrausti iki $10,000 by an Agency of the United States Government. Nėra saugesnės vietos taupomiems pinigams laikyti. Partrauksime jūsų pinigus iš kitur, jei atsinešite savo banko knygutę.

Šios įstaigos puikiai įrengtoj raštinėj teikiami sekantieji patarnavimai:

1.—Apdraustas taupymas
2.—Pirmų morgičių paskolos
3.—Pardavimas ir iškeitimas valstybės bonų
4.—Christmas Club Savings
5.—Vacation Savings Club
6.—Duodami Travelers Checks
7.—Notary Public
8.—American Express Money Orderiai,

Be to, kiekvienas taupytojas dar gali išsimainyti čekius, apmokėti gazo bei elektros bilas, nemokėdamas nieko už šiuos patarnavimus.

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 val. po pietų.

JOHN PAKEL, Prezidentas

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASS'N
6234 So. Western Ave. Telef.: GRovehill 6-7575

C. L. D. D.

Tel.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8, tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

Ofiso telef.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8;
Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YArds 7-4787
Namų telefonas PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, šaukite MIdway 3-0001

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas: HEmlock 4-7899
Namų tel.: HIlltop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

DR. JUZE AGLINSKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Vaikų ir Moterų Ligos
5159 SO. DAMEN AVENUE
Medicine and Surgery Building
Valandos: Pirm. 10-4, antr. 10-1 ir 6-9, treč. 10-4, penkt. 10-1 ir 6-9, šešt. 10-12
Ofiso: PR 6-7800 — Namų TR 4-1765

Dr. Kęstutis Aglinskas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2300 WEST 51st STREET
Val.: Pirm. ir antr. 10—12, ketv. ir penkt. 6—8 p. p., treč. ir šešt. pagal susitarimą.
Telef.: ofiso PRospect 6-1795
Rezid.: TRiangle 4-1765

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE.
Valandos: Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 ligi 9 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 10 ligi 12 ir nuo 1 ligi 3 valandos po pietų.
Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezidencijos telef.: WAlbrook 5-5076

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadieniais nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadieniais tiktai susitarus.

Tel.: YArds 7-3526 — YArds 7-7410
DR. G. J. BYLAITIS
Nervų, vidaus ir vaikų ligos
Val.: antr., penkt. 7 iki 8:30 P. M.
Šeštad. 12:30 iki 1:30.
Kitomis dienomis tik susitarus
DR. J. G. VALAITIS
Val.: kasdien 6:30-8:30, šešt. 4-6.
4038 SO. ARCHER AVENUE

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: VI 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 po pietų ir 6—8 vakare, šeštadieniais 2—7 p.p., išskyrus sekm.

Telef. ofiso: LAfayette 3-1707
Rez.: FIlimore 3-8614 (Maywood, Ill.)
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. širdies, vidaus ir vaikų ligos.
4055 SO. ARCHER AVE.
(kampas Archer ir California Ave.)
Valandos: antr. ir ketv. 6-8 po pietų.
Šeštadienį 2-4 po pietų.

Rezid. telef.: STewart 3-4511
Ofiso telef.: YArds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

INterocean 8-8732
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Chirurgija ir moterų ligos
10756 SO. MICHIGAN AVE.
Antradieniais nuo 7 iki 9 vakaro
Šeštadieniais nuo 9 iki 12 prieš piet ir nuo 1 iki 5 po pietų.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso Telef.: PRospect 6-3838
Rezid. Telef.: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą.
Išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Tel. ofiso GR 6-4322. Rez. HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tiktai susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vak., išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BLDG.
6400 SO. KEDZIE AVE.

Ofiso ir buto telef.: OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 SO. 49th COURT, CICERO
Priėmimo val.: Kasdien 10-12 val. ryte ir 5-8 val. vak. Šeštad. 10-2 ir 4-6.
Butas: 1832 So. 49th Court, Cicero.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVE.
Val.: kasdien po pietų nuo 12—2:30
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad. 6—8:30. Trečiadieniais tik susitarus.

Telef.: Ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th Ct., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Šeštadieniais 12-2 val. ir 3-5 v. v.
Butas: 1604 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DAnube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Telefonai: Ofiso GRovehill 6-5399
Rezidencijos: PRospect 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
OFISO VAL.: 2-4 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadienį 2-4 val.
Trečiadieniais ir sekmad. uždaryta.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET
(prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: GRovehill 6-1321
Jei neatsiliepia Vincennes 6-3900

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only

DR. Z. RUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. CHIRURGINĖS IR ORTOPEDINĖS LIGOS
2435 WEST 69th STREET
Telefonas: REpublic 7-2290
VAL.: Šiokiadieniais, išskyrus pirm., nuo 10 val. iki 12 val. ryto ir nuo 5 val. iki 8 val. vak. Pirmad. tik nuo 5 iki 8 vak. Šešt. nuo 10 iki 12 ryto.

Tel. offiso CLiffside 4-2896
Res. LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(kampas 47 & Hermitage)
Priėmimo val. 2-4 ir 6-9 val. p. p.
šešt. 2-6 v. p. p. išskyrus sekmadienius

Telefonai: ofiso CLiffside 4-0253
Rezidencijos: YArds 7-6388
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30—8:30 val. vak. Šeštadieni 2—4 v. p. p

Dr. Fl. Tallat-Kelpša
Dr. E. Tallat-Kelpša
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
MARQUETTE PARKO OFISAS:
2656 WEST 63rd STREET
(kampas Washtenaw ir 63rd St.)
Kasdien 3-5, išskyrus antr. ir ketv
Kasdien 6-8:30, išskyrus treč. ir šešt
Tel.: PRospect 6-8548
Cicero ofisas: 5002 West 16th Street
Kasdien 6—8:30, antr. ir ketv. 1—3, šeštadienį 11—1.
Telef.: TOwnhall 3-0959
Namų telef.: HEmlock 4-7080
Kitu laiku tik susitarus.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. Moterų ligos
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St.
(antras namas nuo Western Ave.)
Ofiso ir rezid. telef. PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm. 8—10 v. v. Antr., Treč. ir Penkt. 6—9 v. v. ir Ketv. ir Šešt. 2—4 v. p. p.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak. Šetad. 2-4 po pietų. Treč. ir sekm. uždaryta.

Telef.: ofiso PRospect 6-9400
Rezid.: HEmlock 4-3851
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA - CHIRURGĖ
6560 SO. WESTERN AVE.
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; šeštad. 1-4 popiet; trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581, rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sekmadieniais uždaryta.

Orthopedas - Protezistas
P. ŠILEIKIS
Kaulų fraktūroms įtvarai, Polio-Cerebral Palsy ir įvairioms vaikų bei suaugusiųjų deformacijoms pašalinti spec. Aparatai. Amputkojoms ir rankoms visų sistemų Protezai. Orthop. pėdos Plokštelės (Arch Supports). Moterims, vyrams ir vaikams įvairių tipų med. Bandažai ir t.t.
VAL.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LABORATORIJA,
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PRospect 6-5084

KITATAUČIAI GYDYTOJAI

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 SO. ASHLAND AVE.
(2-ras aukštas)
Ofiso telefonas: YArds 7-0554
Jei neatsiliepia šaukite:
Rez. telef.: MIdway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 vakaro.

Dr. C. M. Liestenfeltz
CHIROPRACTOR - PHYSICIAN
515 Broadway — Gary, Indiana
Phone GAry 3-0717
35 years experience
Hours: Daily till 9:00 p. m.

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus.
Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet.

Dr. Kazimieras MICHEL

Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus.
Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.

Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YArds 7-7381
Priima: Vakarais nuo 6 ir 9 val.
Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų
Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4701 S. DAMEN AVE. Chicago, Ill.

BRUNO FRANCIS
PLUMBING & HEATING SERVICE
FREE ESTIMATES
Visit our demonstration room and see NEW, MODERN, AUTOMATIC WATER HEATERS
REMODELING AND NEW
LOW RATES
Work done under City license
FULLY INSURED
GRovehill 6-6803
2915 W. 63rd Street

REUMATIZMAS
Gydytojų ir ligoninių ilgus metus tyrinėta ir dabar rekomenduojama naujoji žalia AMERPOL tablėtė skubiai Jums sumažins skausmus. Artriti ir reumatizmą turintieji pajus lengvatą sutinusiuose ir paraudusiuose kojų, kelių, pirštų bei nugaros sąnariuose bei raumenyse. Nors Jus skausmai ir ilgai kankino, ši naujai pagamintoji AMERPOL sumažins Jums skausmus. Tik $3.50 už 100 tablečių. Jas galit gauti savo vaistinėj arba besikreipiant į AMERPOL, 957 No. Ashland, Chicago 22, Ill.

NERVINĖ

Alexander's Nervinė, kuri turėtų veikti nuo nervų ligų, yra mišinys stiprių ir brangiausių šaknų, žiedų, žievių ir žolių, ir tas mišinys padeda nuo visokių nervų suirimų, galvos skaudėjimų, kvaišimų. isterijos, rūpesčio, susikrimtimo, nemigos, karščiavimų, išgasčio, persidirbimo ir kitų nervinių negalavimų. Gerdamas tą mišinį, gauni maistą nervams. Šios gyduolės kainuoja $5.00 svaras. Už $2.00 prisiunčiame 5 uncijas. Į Kanadą $2.25.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
1390 kilocycles
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.
Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.
Sekmadienį 8:30—9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.
Tel.: HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

— Berankiai, bekojai lietuviai karo invalidai tremtyje laukia Tavo pagalbos. Aukok jiems!

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

* * *

Nemaloni staigmena diplomatui

Didžiosios Britanijos Hong Kong gubernatorius Sir Alexander Grantham, pirmą kartą užsukęs savo gyvenime į Chicagą grįždamas iš atostogų Anglijoje į Aziją, turėjo čia nemalonią staigmeną. Jo ir jo žmonos bagažas su kailiais bei brangenybėmis pražuvo bevykstant iš Illinois Central geležinkelio stoties į Ambassador Est Hotel. Galimas dalykas, kad lagaminai iškrito iš taksio bevažiuojant.

Reikalauja mirties bausmės

Policijos vadas O'Connor sakosi reikalausiąs, kad prievartos būdu išžaginusiems moterį nusikaltėliams būtų įstatymuose numatyta mirties bausmė. Ligšiolinė numatytoji bausmė nuo 1 metų iki gyvos galvos sunkesniais atsitikimais neatgrasinanti nusikaltėlių.

Per šių metų 9 mėnesius buvę mieste 181 išžaginimas panaudojant jėgą, 75 pasikėsinimai ir 85 kiti išžaginimo atvejai.

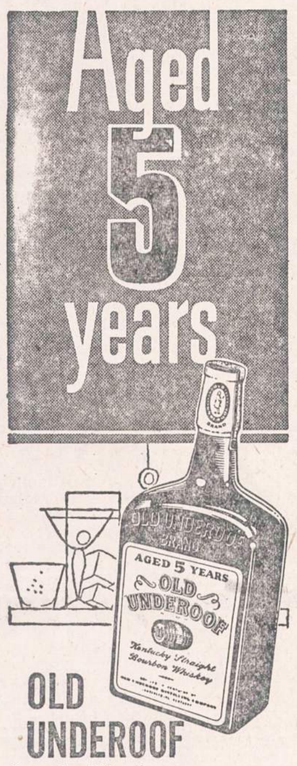

OLD UNDEROOF

Kentucky Tikroji Bourbon Degtinė—86 laipsnių—taipgi gaunama in Bond Buteliuota Old Underoof Distilling Company Lawrenceburg, Kentucky Išskiriamai parupinama Old Rose Distributing Company

NOW TRY THE MOST MODERN SHAVER!

Most compact— most powerful—and Super-Honed for Super-Shaves!

NEW CUSTOM SCHICK

Discover how easy close, clean shaving can be. Try the world's newest shaver. The only shaver with modern *Bulk-Free Design.* The only shaver scientifically sized to fit your face, everywhere.

What's more, only Schick's exclusive, precision honing process makes possible *Super-Honed* heads to give you *Super-Shaves.*

Make Our FREE Home Trial

Take home a New Custom Schick for 14 days. Then keep it—or get a full refund. Try the world's most modern shaver at absolutely no risk!

New Custom Schick in slim-lined Caddie Case, $28.75 • *Schick* "20," $26.50 • Schick Colonel, $19.95

$5 TRADE-IN SPECIAL! for your old electric shaver! We'll give you a $5 allowance on your old electric shaver—any make or condition—when you buy a new Schick—any model!

Union Appliances

40 S. CLINTON ST. DEarborn 2-4838

Open Monday and Thursday Evenings

Karo sekretorius atsiprašė

Nors gubernatorius Strattonas buvo iš pradžių priešingas gynybos sekretoriaus kalbai Chicagoje, bet paskui sutiko, kad Wilsonas kalbėtų respublikonų pietuose Conrad Hilton viešbutyje. Wilson atsiprašė visuomenę, kad jis nelaimingu būdu palyginęs darbininkus su šunimis. Jis sakėsi esąs darbininkų draugas. Bet pridėjo, jog "kairiasparniai" jo kalbą iškraipę savo propagandiniams tikslams.

Prie viešbučio prieš gynybos sekretoriaus kalbos pradžią CIO Packinghouse Workers unijos būrelis darbininkų piketavo, nešdami prieš Wilsoną nukreiptus plakatus ir vedžiodamies tris šunis, matyt, pabrėžti gynybos sekretoriaus "šuniniam" palyginimui.

Po 37 metų iškeitė 29 centų čekį

Cole, geležinkelio inžinierius, kuris jau 1936 m. mirė, 1917 metais buvo gavęs iš Chicago and Eastern Illinois geležinkelių kompanijos čekį 29 centų sumai, bet kažkodėl nebuvo jo iškeitęs.

Jo žentas Blue šiomis dienomis tą čekį pristatė geležinkelio kompanijai, prašydamas apmokėti. Kadangi čekis tegaliojo 90 dienų, tai juridiškai jis buvo bevertis. Bet geležinkelio kasininkas Tempelton čekį pats išpirko, sumokėdamas jo pristatytojui 29 c. iš savo kišenės.

Tas čekis dar tuo įdomus, kad jis buvo išrašytas pasiremiant 1916 m. Adamson aktu, kuris čia įsteigė 8 valandų darbo dieną.

Vaikas rastas paskendęs

9 m. amžiaus T. Grachowski, 751 N. Elizabeth, kurio tėvai ir visa apylinkė ieškojo, pagaliau pakrančio sergėtojų buvo rastas Chicagos upėje paskendęs.

Policijos klausinėjamas, skenduolio draugas, 10 m. amžiaus K. Moldenhhauer, 1239 Chicago, verkdamas papasakojo, jog jis matęs, kaip jo draugas įkrito į upę ir paskendo. Anksčiau, kol nebuvo rastas lavonas, jis bijojęs apie skendimą pasakyti. Moldenhauer sako, jog juodu buvę nuėję netoli Ogden Ave. tilto prie Chicagos upės. Kai Grachowski jį ten prie pat kranto pagriebęs per juosmenį, jis, esą, "kaip nors turėjęs jam įspirti į koją". Grachowski suklupęs ir įkritęs į vandenį. Nemokėdamas plaukti, Moldenhauer turėjęs su liūdesiu tik stebėti, kaip jo draugas paskendęs.

Policija sako, jog lavone nerasta sužalojimų, tad vaikas atsitiktinai būsiąs įkritęs į upę.

Papirosas ir sprogimas

Pradinėje mokykloje, 5225 N. Oak Park, įvyko sprogimas, kuris atnešė $25,000 nuostolių. Mokyklos sargas sako, jog sprogimas pasigirdo po to, kai jis numetęs namo pogrindy cigaretę, kur stovėjo šildymo krosnis (boileris). Tai rodytų, jog gavosi dujų sprogimas. Pogrindžio langai buvo išnešti ir sugadinta dalis sienų.

Valdžia negalėsianti rasti lėšų mokykloms

Illinojaus parlamento atstovas Clabaugh (Champaign resp.), komisijos pirmininkas mokyklų reikalams, čia pareiškė, jog vargu ar legislatūra galėsianti duoti papildomų lėšų valstybės mokykloms.

Ligi šiol yra paskirta mokyklų reikalams 140 milijonų dolerių 2 metų terminui. Komisija apskaičiavo, kad reikėtų turėti 182 milijonus dolerių arba po $173 kiekvienam mokiniui per 2 metus, jei norima mokyklų padėtį išlaikyti ligšioliniame lygyje, nes padidėjęs mokinių skaičius mokyklose. Pakelti išlaidas, nesą negalima, nes tektų didinti mokesčius.

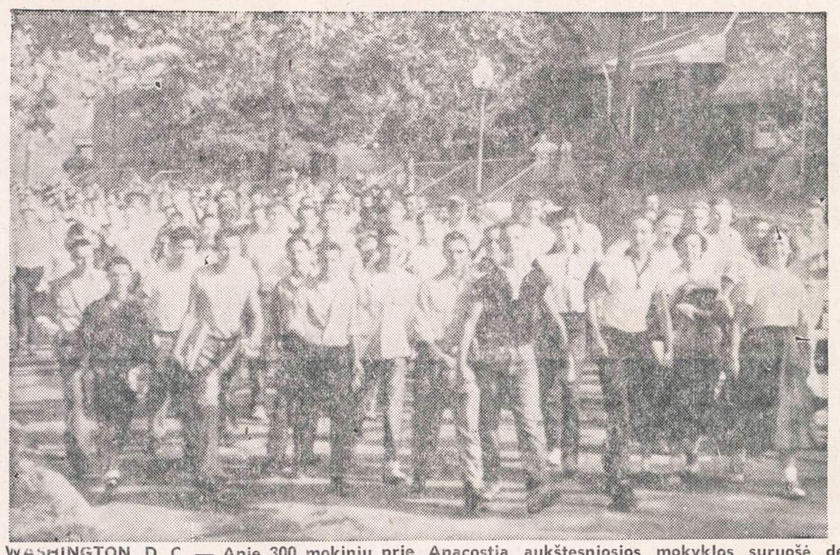

WASHINGTON, D. C. — Apie 300 mokinių prie Anacostia aukštesniosios mokyklos suruošė demonstraciją, kuri buvo atkreipta prieš patvarkymą į tą mokyklą įsileisti negrus. Negrus mokinius jie visaip koliojo ir atsisakė lankyti mokyklą.

Lituanistikos mokyklos reikalu

Ryšium su Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos persikėlimu į kitas patalpas, spaudoje ir tėvų tarpe susidarė įvairių spėliojimų, prieštaraujančių nuomonių. Už tai tėvų komitetas jaučia pareigą painformuoti tėvus ir visuomenę apie dabartinę tos mokyklos tikrąją padėtį ir šių metų mokslo laikotarpio darbo planą.

Dėl patalpų atsakymo

Šių metų mokslo pradžioje tos mokyklos vadovybė, sužinojusi iš Švč. P. Marijos Gimimo parapijos klebono kan. Jurgio Paškausko, kad šiai mokyklai atsakomos patalpos, sušaukė tėvų visuotinį susirinkimą. Mokyklos insp. p-lė Rugytė, paaiškinusi tėvams apie liūdną šios mokyklos dabartinę padėtį, pakvietė į susirinkimą ir patį kleboną kan. J. Paškauską, kuris labai jautriais žodžiais nušvietė jo paties meilę senajai tėvynei Lietuvai, lietuvybės reikšmę Amerikoje ir viltis gražesnei Lietuvos ateičiai, kylančias iš mūsų besimokslinančio jaunimo. Be to, tėvams paaiškino priežastis, dėl kurių yra verčiamas atsakyti mokyklai patalpas. Pagrindinė priežastis tai, nepaprastai padidėjus mokinių skaičiui, patalpų ankštumas. Šiais metais pirmame mokyklos aukšte nebesutelpa visi mokiniai, tad didelę dalį mokinių reikėtų kelti į antro aukšto klases, kuriame gyvena ir pačios seselės. Tas ir paskatino seseles prašyti kleboną, kad atsakytų Aukštesn. Lituanistikos Mokyklai patalpas.

Tėvai, rimtai apsvarstę susidariusią padėtį, nutarė:

1) Išrinkti naują tėvų komitetą, kurio ir būtų pats pirmutinis darbas surasti mokyklai naujas patalpas.

2) Mokyklos insp. p-lei Rugytei prašant, visą mokyklos susidariusią ūkinę bei piniginę atskaitomybę šiais metais ves ne mokytojai, kaip iki šiol, bet tėvų komitetas.

3) Įvesti Lietuvos geografijos mokymą.

4) Prašyti mokytojus, kad mokykloje būtų įvesta didesnė drausmė, negu ji buvo iki šiol, net jei, to siekiant, reikėtų nepataisomus neklaužadas pašalinti ir iš mokyklos.

Naujas tėvų komitetas

Visuotiniame susirinkime dalyvavo 49 tėvai. Naujam tėvų komitetui susirinkimo skiriami nelengvi ateities darbai, labai pasunkino jo išrinkimą. Visi kratėsi, kaip išmanydami, nuo tų pareigų. Tačiau vargais negalais, tiesiog apgailestaudami tokią padėtį, dalis tėvų sutiko būti renkami.

Į naują tėvų komitetą išrinkti tėvai pasiskirstė pareigomis šiaip: J. Vepštas — pirmininkas, V. Abramikas — vicepirm., P. Beinoris — kasininkas, B. Rygertienė — 1 sekr. ir B. Prelgauskas — 2 sekr.

Atlikti darbai

1) Nežiūrint blogos valios žmonių, šmeižiančių ir net darančių žygių sutrukdyti gauti naujas patalpas, tėvų komitetui drauge su mokyklos insp. p-le Rugyte, tarpininkaujant konsului Dr. Daužvardžiui, pasisekė gauti naujas patalpas Šv. Kryžiaus parapijos mokykloje, kur ir prasidės pamokos nuo spalio 16 d.

2) Nesant sąlygų Šv. Kryžiaus parapijos mokykloje rengti Aukštesn. Lituanistikos Mokyklos mokiniams kultūrinius parengimus su šokiais, komitetas drauge su p-le Rugyte ir mokinių atstovais, išreikšdami padėką Švč. Marijos Gimimo parapijos klebonui kan. J. Paškauskui, gavo leidimą naudotis tos parapijos sale kultūriniams parengimams. (Mokinių atstovai įteikė gražiai parengtą adresą su visų mokinių parašais).

Padėka

Komitetas visu 200 mokinių tėvų vardu nuoširdžiausiai dėkoja: Šv. Kryžiaus parapijos klebonui Anicetui Linkui, kuris, nežiūrint įvairių šmeižtų, leido naudotis tos parapijos mokyklos patalpomis, ir už pažadėtą globą. Tos mokyklos direktorei kazim. seselei už ypatingai nuoširdų pasižadėjimą bendradarbiauti su mūsų mokyklos vadovybe. Lietuvos konsului Dr. Daužvardžiui už didelę pagelbą komitetui, ieškant naujų mokyklai patalpų. Lietuvių jėzuitų provinciolui tėvui B. Krikštanavičiui už pažadą rūpintis mokykloje dvasios reikalais ir skirtą atlyginimą kapelionui auką mokyklos bibliotekai. Aukštesn. Lituanistikos Mokyklos insp. p-lei Rugytei už tikrą idealistinį pasiaukojimą, ieškant naujų mokyklai patalpų. Visiems mokytojams už pasiaukojimą ruošti mūsų vaikus šviesesniai Lietuvos ateičiai.

Metinis darbo planas

1) Drauge su pp. mokytojais surengti vieną didelį koncertą, kviečiant mūsų garsiuosius menininkus.

2) Surengti vieną vakarą tuojau po Kalėdų ir antrą mokslo pabaigoje su įvairiomis programomis, vien mokinių pajėgomis.

3) Nors kartą per mėnesį rengti mokiniams šokius su trumpomis literatūrinėmis programėlėmis.

Aukšt. Lituan. Mokyklos Tėvų Komitetas

Alto narių pasitarimas

Alto nariai, gyveną Chicagoje, š. m. spalio 15 d. vakare "Naujienų" patalpose turės bendrą savo pasitarimą įvairiais Alto veiklą liečiančiais klausimais prieš visuotinį suvažiavimą, kuris įvyks š. m. lapkričio 13—14 dd. New Yorke, Statler viešbuty.

Chicagoje gyvena 10 Alto narių: Vykdomasis Komitetas — L. Šimutis, A. Olis, Dr. P. Grigaitis, M. Vaidyla; nariai: prel. I. Albavičius, P. Linkus, adv. A. Lapinskas, inž. A. Rudis, Repšys ir J. Talalas. Toks narių tarpusavis pasitarimas ir nuomonių pasidalinimas yra labai svarbus ryšium su pastaruoju laiku įvykusiais laisvinimo veiksnių įvairiais nesutarimais. **J.**

Dr. G. Serner vėl pasižymėjo

Eidama Balfo nacionalinės sekretorės pareigas nuo pirmosios Balfo įsisteigimo dienos, savaime aišku, kad kasdien tenka gauti įvairių prašymų, išgirsti visokių naujienų ir t. t. Tai vis, taip sakant, dienos nuotykiai, kurie reikalauja dėmesio.

Bet štai vakarykščia naujiena, kurią Balfo Chicagos Apskrities darbštusis iždininkas p. I. Daukus telefonu pranešė man, neiškenčiu nepasidalinusi su kitais.

"Įspėkite kokią auką Dr. George Serner, lietuvis akių gydytojas iš 736 West 35th Street, atsiuntė Balfui dešimt metų veiklos vajui", sako man p. Daukus. "Galiu tik pasakyti, kad Dr. Serner auka šįmet didesnė negu pernai, o pernai jis aukojo $100", toliau tęsė p. Daukus. Pirmiau negu aš galėjau daryti spėjimą, jis pasakė, kad šiandien gavęs Dr. Serner čekį $150.00 sumai.

Džiaugiamės abudu, kad yra žmonių tokių jautrios širdies, kaip Dr. Serner, kuris jaučia žmoniškumo pareigą gelbėti savo broliams ir sesutėms vargstantiems svetimam krašte, ir kad jis tokią pagalbą, be jokio didelio prašymo ir raginimo, atlieka. Balfo vardu nuoširdžiausias ačiū Jums, Dr. George Serner.

Balfo vajaus komitetas tikisi, kad atsiras nemažas skaičius kitų iš to didelio skaičiaus lietuvių profesionalų Chicagoje ir apylinkėse, kurie paseks Dr. Serner pavyzdžiu. Prašome ne tiktai profesionalus, bet ir biznierius bei visus geros valios lietuvius prisidėti savo aukomis, kad tikrai atitinkamai paminėtume Balfo dešimt metų mielaširdingos darbuotės sukaktį. Ir prašome visus prisiųsti savo aukas neatidėliojant (galime siųsti apskrities iždininkui: I. Daukus, 3339 West Evergreen St., Chicago 51, Ill.), idant būtų galima įteikti Balfui seime Clevelande lapkričio pabaigoje. Lauksime visuomenės atsiliepimo su aukomis, už kurias iš anksto tariame giliausią padėką.

Nora Gugienė

Didysis koncertas nebetoli

Ar turite savo kalendoriuje pasižymėję spalio 23 dieną vienai ypatingai vertingai progai atminti? Jeigu ne, tai būtinai padarykite tai dabar. Kitaip galite pamiršti, kad tą dieną įvyks Lietuvių Komiteto Immigrants Protective League remti penktas metinis koncertas. Žinau, kad ypač tie, kurie dalyvavo šio komiteto rengiamuos koncertuos per praeitus ketverius metus, dalyvaus ir šiame, nes jie įvertina, kokiam geram tikslui koncertai yra rengiami ir kokios turiningos ir įdomios būna programos. Lauksime ir kitų svečių bei viešnių.

Spaloi 23 d. programą atliks Chicagos įžymusis Alice Stephens Ansamblis. Solistai bus du gerai žinomi ir mylimi dainininkai: Genovaitė Peškienė ir Vladas Baltrušaitis. Baletui vadovauja gabi šokėja Genovaitė Giedraitytė. Talentinga pianistė Genevieve Aleksiūnaitė bus vakaro akompanistė.

Tur būt, nebereikia daugiau sakyti, kad laiduotume, jog, turint tokią dalyvių sudėtį, esant mūsų pirmajai muzikei — mokytojai Alice Stephens dirigente, programa bus viena šio sezono šauniausių.

Koncertui pasibaigus, bus dar tradicinė arbatėlė, kurioj visa susirinkusi publika kviečiama dalyvauti, kur bus galima susitikti su draugais — pažįstamais ir pasidalinti įspūdžiais.

Pakartoju: Lietuvių Komiteto Immigrants Protective League remti koncertas įvyks spalio 23 d. International House, 1414 East 59th Street. Įėjimas tiktai $1.50. Pradžia lygiai 8:00 valandą vakare. Rengėjos lauks visų atsilankant. **Ng.**

Viešnia iš Brazilijos

Marija Čiuvinskienė, buv. žinomos Sao Paulo, Brazilijoje, baleto studijos vedėja, vakar lankėsi "Naujienų" redakcijoje. Kiek paviešėjusi Chicagoje, ji žada aplankyti kitus JAV miestus ir paskui grįžti į Braziliją.

— Ar jau aukojai šio vajaus metu tremtiniams gelbėti?

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

REIKALINGAS porteris ir indų plovėjas. Gali gyventi vietoje.
3465 So. Morgan Street

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

SENYVAI PORAI
DYKAI gražus 3 kambarių butas mainoms už dalį laiko namų ruošos darba, Evanstone, 4 blokai šiaurėje nuo Chicagos. DAvis 8-6653.

FARMS FOR SALE
Ūkiai Pardavimui

10 AKRŲ FARMA
TINKAMA PENSININKAMS
5 kambarių namas, maudynė, karštas ir šaltas vanduo, elektra; kluonas, geri pastatai; asparagus, vaisiniai medžiai. Maži taksai. Įkainota greitam pardavimui. Ateikit bet kuriuo laiku! Apie 60 mylių į pietus nuo Chicagos, Route 30 iki Route 53, 53-čiu keliu į DeMotte. Teiraukitės miestelyje apie Joe Tromp, savininką, R. R. 1,
DE MOTTE, INDIANA

RENTING IN GENERAL
Nuomos

HOT SPRINGS, ARK.
BELMONT HOTEL
Renduojami kambariai, nebrangiai, nuo $5.00 ir aukščiau. Kambariai su visais patogumais. Lietuvis savininkas ir manadžeris.
Louis Kuklis, 242½ Ouachita Ave., Hot Springs, Arkansas. Phone 1234

IŠNUOMOJAMA krautuvė, tinkama įvairiam bizniui. Yra 2 kambariai.
4951 So. Halsted St. HUdson 3-9543

IŠNUOMOJAMAS 6 kambarių butas. Skambinti: PRospect 8-3358

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

HOT SPRINGS, ARK.
parduodamas hotelis. Apartmentai, 24 kambariai su visais baldais. Renda $45 mėnesiui. Lysas yra 3 metų. Geros pajamos. Savininkas ir manadžeris
Louis Kuklis, 242½ Ouachita Ave., Hot Springs, Arkansas. Phone 1234

PARDUODAMA TAVERNA, PIGIAI.
543 West 63rd Street

PARDUODAMA taverna, 6 kambariai užpakalyje. Geriausias pasiūlymas nupirks. Parduodama dėl blogos sveikatos. 4558 So. Laflin. VIrginia 7-9278

SKUBIAI parduodama arba išnuomojama moderniškai įrengta gerą apyvartą daranti ir dar tebeauganti taverna su valgykla ir butu. Prieinama kaina. 6706 So. Ashland Ave.

PARDUODAMA groserne, vaisių ir žuvų krautuvė. Daro gerą bizį. Kaina nebrangi, turi išvažiuoti iš miesto.
1632 WEST 47th STREET

GROSERNĖ ir mėsos parduotuvė lietuvių apylinkėje. Gerai įsteigtas biznis. Modernūs įrengimai. Pilna prekių. Turime parduoti dėl mirties šeimoje. 3225 S. Lituanica. YArds 7-6009

PARDUODAMA KIRPYKLA (barber shop). Dėl ligos parduodama pigiai. 7351 So. Halsted St. STewart 3-0542

GERA PROGA PORAI
Ciceroje, taverna ir Lunch Room, fabrikų rajone. 4 furnišiuoti kambariai, alyvos šiluma. Geros pajamos. Prieinama kaina. OLympic 2-1116.

PARDUODAMA moderni taverna, pilnai įrengta. Ilgam laikui lysas. Žema renda. Šildymas, gyvenimui kambariai užpakalyje. Apylinkė—35th ir S. Halsted. Šaukite: VIrginia 7-9079.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

Prieš pirkdami ar parduodami namus, atlankykite mus

KUTRA - NORKUS REALTY
2405 WEST 51st STREET
PRospect 6-7238 — RE 7-7321 (vak).
WAlbrook 5-5699 (vak).

BRIDGEPORTE prie Morgan St., 3-jų aukštų mūrinis namas ir medinis 2 automobilių garažas. 5 butai ir biznio patalpa.

Prie 45-tos ir Paulina St., medinis 2 aukštų namas. 6 butai ir tavernai patalpa.

Prie 56-tos ir Laflin, 2 aukštų mūrinis namas, 2 butai po 5 kambarius, 2 karų medinis garažas.

P. STANKOVIČIUS
REAL ESTATE IR INSURANCE BROKERIS
LIETUVIŲ AUDITORIJA
3133 SO. HALSTED ST.
Phone DAnube 6-2793
Namų YArds 7-6818

Šviesus, mūrinis 2 butų po 6 kambarius namas. Centralinis šildymas su stokeriu. Gražiai sutvarkytas rūsys. Garažas. Maplewood, prie 59th Street. Kaina $23,500.

Šiaurės vakarinėj Chicagoj parduodama didelė "Self-Service" maisto produktų krautuvė su gerais įrengimais ir visom prekėm. Garantuotas ir pelningas biznis. Kaina $7,500.

Dėl išvykimo naujoj kolonijoj parduodamas 2 butų po 4 kamb. mūro namas, 6 metų senumo. Automatiškas šildymas alyva. Galima tuojau pat užimti. 56th St. už Harlem Ave. $16,000.

P. LEONAS
F. H. Halvorsen Co., Real Estate
3145 W. 63rd St. HEmlock 4-4300
Buto tel.: PR 8-0097

NAMŲ REMONTAS
(REMODELING)
Atlieku cemento, karpenterio, mūro ir kitus darbus. Iki $2,500 nereikia nieko įmokėti, o už didesnius darbus susitarsime.
Dirbu Chicagoje ir priemiesčiuose.
PETRAS POCIUS
6828 So. Maplewood Ave.
REpublic 7-1223

GENERAL CONTRACTOR
STANDARD BUILDERS, INC.
726 W. 18th Street, Chicago 16, Ill.
CHesapeake 3-1535
Lietuvių statybos bendrovė. Stato namus pardavimui, pagal užsakymus ir atlieka remonto darbus.
A. Gintneris, pirmininkas,
V. Petrauskas, statybos vedėjas.

TAVERNA su namu. Vertinga vieta ir dar tebeaugantis biznis. Prie 47-tos gatvės ir Pulaski. Prieinama kaina.
Arti 65-tos ir Parnell parduodamas 4 butų mūrinis geram stovy namas. Centralinis šildymas su stokeriu. 2-jų automobilių garažas. Gaunama nuomos virš $200. Kaina $14,000.
JUOZAS STANAITIS
COOK COUNTY BUSINESS BROKERS
9016 So. Cottage Grove Ave.
Telef.: HUdson 3-7828,
buto WAterfall 8-3863

CICERO
gražus 6 kambarių mūrinis ir Lannon akmens pajamų namas. 2 metų senumo. 3 kambarių butas beismonte plus po visu namu beismantas. 50 pėdų sklypas. Netoli Cermak ir Cicero. Daugelis priedų.
4725 WEST 20th STREET
TOwnhall 3-4283 STanley 8-9839

NETOLI 72nd IR ARTESIAN
4 kambarių mūrinis, galima praplėsti. 3 metų senumo. Po visu namu rūsys, automatinis alyva šildymas, tile maudynė, 2 karų garažas. Daug priedų. Įkainuotas greitam pardavimui.
ROSAS REALTY CO.
6151 So. Kedzie Ave.
GRovehill 6-8015

$2,500 ĮMOKĖTI, 2 butai ir krautuvė su visomis drabužių taisymo ir valymo mašinomis. Namas mūrinis su sklepu. Karštu vandeniu apšildomas, 2 karų garažas. Visą namą tuojau galima užimti. Apžiūrėjimui šeštadieniais ir sekmadieniais arba kasdien vakarais nuo 5-8 val. Kain tik $14,700
1902 WEST 69th STREET

ERDVUS, GERAI IŠLAIKYTAS NAMAS
5 kambariai apačioje. Automatiškai alyva šildomas. Miegamasis ir maudynės viršuje. Automatiškas vandens šildymas. 2 mašinų garažas. Kaina $11,500. Bus rodomas šeštadienį ir sekmadienį 1—9 po pietų.
5227 SOUTH BISHOP
HEmlock 4-9232

PARDUODAMAS namas ir taverna.
2421 W. 47th STREET

DĖL MIRTIES
parduodamas 3 butų medinis namas, su saidingu. Puiki proga tremtiniams. Vienas 5 kambarių butas tuščias. Yra baldai, pečius, šaldytuvas, anglys, alyva ir malkų. Šaukite savininką ENglewood 4-8316. 1745 North Drake.

5939 SOUTH ARTESIAN
Didelis 6 kambarių bungalow, 2 karų garažas, tile maudynė. Arti mokyklų. Geras susisiekimas. Savininkas.

PARDUODAMAS KAMPINIS MŪRO namas ir taverna. 3 butai, 2 po 6 ir 5 kambariai. Tas pats savininkas 15 metų. 3932 So. California Ave.
VIrginia 7-8924

GALEWOOD
Neseniai užbaigtas 6 kambarių ranch namas, 1½ maudynių, plytelėmis išklotos. Dideli kambariai. Apžiūrėkite nuo 1-5 val. 1845 No. Narragansett. Šaukite vakarais VAn Buren 6-9262